

Főszerkesztőség, kiadóhivatal és nyomda: Bulev. Regele Ferdi-
band (József főherceg-ut.) 4.
Telefon: 151. — Sürgősség:
Közlöny, Arad —: Az Aradi
Nyomda vállalat tulajdona ki-
adása és rotációs nyomása.
Meceniellik naponta reggel.

ARADI KÖZLÖNY

Előfizetési árak: Évente
840. félre 420. negyed-
évre 210. havonta 70. Le-
költőre havonta 50. Cél-
köz. —: Éves szám 3. Le-
járásnap 5. Lej. —: (Buc-
arestiben 50 bani felár.)
Hirdetések tarifa szerint —.

49-ik évfolyam, 292. szám

Főszerkesztő: SIAUBER JOZSEF
1897—1932.

Csütörtök, 1933. december 28

Nyolcra csökkent le a magyarpárti mandátumok száma

**Jakabffy Elemér dr. váratlanul kimaradt az új kamarai képviselők
névjegyzékéből. — Avarescu likvidálja a néppártot**

**Károly királyt és a jugoszláv királyi párt Párisba
hívta a francia köztársaság elnöke**

Bucurestiből jelentik: Az ország magyar közvéleményét váratlanul súlyos meglepetés érte a karácsonyi ünnepek lezajlása után. Egyes bucuresti-i lapok híradása szerint a lefolyt képviseléválasztási eredmények összegezésénél hiba történt, amennyiben azt a 4516 szavazatot, amit Goga Octavian pártja szerzett magának Ilfov megyében, téves könyvelés folytán a Magyar Párt szavazatai javára írták. Erre a körülményre a központi választási hivatalban az adatok átrévidiálásánál rájöttek és azonnal korrigálták is a történet tévedését. Az említett oknál fogva azonban komoly eltolódások jöttek létre az országos választási eredményekben, amelyekről a Curentul és a Dimineața a következőket írják:

A történet hiba következtében

a Magyar Pártnak nem jut kilenc, hanem csak 8 mandátum.

Ennélfogva a Magyar Párt kilencedik mandátumának tulajdonosát, Jakabffy Elemér dr.-t törölték a képviselőknek már kinyomtatott listájából. Ezzel szemben a Goga-párt egy mandátumot nyert.

Egy elveszett mandátum

Nehéz megszokni azt a gondolatot, hogy Jakabffy Elemér dr., a kitűnő és közismert kvalitású magyarpárti politikus az új parlamentből hiányozni fog — és egyelőre késik a hír hivatalos megerősítése is. Ezzel szemben meg kell állapítanunk, hogy ilyen utólagos eredmény-javítás már történt a kamarai választások eredményeivel kapcsolatban Iorga Miklós kormánya alatt is, amikor is

— sajátságos véletlen folytán — ugyan-
csak a Magyar Párt vesztett egy mandátumot.

A belügyminisztérium hivatalos kimutatása szerint akkoriban a Párt Háromszék megyében 50.1 százalékat kapta a leadott szavazatoknak, tehát az abszolút többséget. Mire azonban a választási jegyzőkönyvek leérkeztek a központi-bizottsághoz, héttel kevesebb szavazatot kapott a Magyar Párt, amit persze azonnal levontak és így — nem jött ki, csupán 49.9 százalék, amely így mindössze egy mandátumot jelentett a magyarság képviselőinek Háromszék megyében...

Sajnos, a választások matematikai meglepetései ellen nincsen semmiféle fellebbezésnek helye s így, ha a hír igaznak bizonyul, Erdély és a Bánság magyarsága egyik legképzettebb és legkiemelkedőbb politikusának munkáját lesz kénytelen nélkülözni a parlament keretein belül.

Érdekes különben az új parlament összeállítása, főleg abból a szempontból, hogy kik maradtak ki a politikai közélet padsoraiból, a régi, ismert politikai vezérek közül? Már előljárójában megállapíthatjuk, hogy

eddig még nem fordult elő, hogy ennyi er-
délyi és bánsági képviselő kimaradt volna
a képviselőházból.

Elsősorban is az ugynevezett nagy-pártok

disszidens-csoportjai tizedelték meg a választás alatt a régi politikusok sorát. A nemzeti-parasztpárt Vaida-frakciójának ismert egyéniségei távolmaradtak a választási küzdelemtől. Jelöltséget sem vállaltak. Így kívülmaradt a Kamarán Vaida-Voevod Sándor, Vlad Aurél, Pop C. István, Hatieganu Emil dr., Voicu-Nitescu, Bocu Sever, Man Demeter, Tilea Viorel és még sokan mások. Az ország zsidó közvéleményét érdekli az is, hogy miképpen néz ki a zsidó képviselők parlamenti csoportja? Az új törvényhozásban hat képviselője lesz a Zsidó Pártnak. Niemerover dr. bucuresti főrabbi a hetedik zsidó törvényhozó. A képviselőházba beválasztották Csernovitzban Michelsohn bucuresti-i gyárost, aki már a Iorga-parlamentnek is tagja volt, de soha nem szerepelt. Ugyancsak képviselői mandátumot kapott a kormány támogatásával Máramaros megyében egy Smuk Mihály nevű ottani kereskedő. A szenátusba a kormánylistán négy zsidó jött be és pedig Temesvárott dr. I. Bercovici ismert liberális újságíró, a kormány francia nyelvű lapjának szerkesztője. Csernovitzban Max Hackman nevű tekintélyes férfiú, Kisenevben Sternberg mérnök, végül Bucurestiben Berman nevű nagyiparos. Senki sem érti, hogy miért nem juttatott a kormány mandátumot olyan ismert liberális érzelmű politikusoknak, mint Filderman és Horia Carp, akik az 1927-es liberális parlamentnek is tagjai voltak és mint emlékeztetés, igen energikus beszédek tartottak a szomorú emlékeztető diákrombolások alkalmával.

Érdekessége még a választásnak, hogy Madgearu ismét nem tudott mandátumot szerezni, mert Bucurestiben, ahol listavezető volt, a nemzeti-parasztpárt igen kis percentet ért el. Madgearu azonban az idén mégis beül a parlamentbe, mert Muscel megyében, ahol Mihaleche volt a listavezető, ő a második a listán és Mihaleche, akinek több mandátuma is van, le fog mondani Madgearu javára. Kimaradtak a képviseléválasztáson a pártvezérek közül Averescu tábornagy és Filipescu, Averescu azonban mint örökös szenátor résztvehet a törvényhozás munkájában.

A megválasztott képviselők között van több jogszerinti szenátor, azonban mégis megtartják képviselői mandátumukat, így Lupu és Iunian, mert nem akarnak a csendes és szürke szenátusban elmerülni, továbbá Saveanu, mert ő lesz a képviselőház elnöke, valamint Stere, aki tudvalevőleg már tavaly sem jelent meg egyetlen egyszer sem a szenátusban, mert a szenátus tábornok-tagjai kijelentették, hogy

Királyok találkozója

Párisból jelentik: Jólétesült diplomáciai körök szerint a francia kormány folytatja azt a diplomáciai akciót, amely a Franciaország és szövetségesei közötti kapcsolat további kimélyítését és kihangsúlyozását tartja szükségesnek a mai nemzetközi konstellációban.

Lebrun, a francia köztársaság elnöke meg-
hívta Károly román királyt és a jugoszláv
királyi családot Párisba.

nem fogják Sterével egy Kamarában lenni. Ezt ugyan Stere nem volna köteles respektálni, de ugylátszik, kerülni akarja a felesleges konfliktust.

Pikáns eset, hogy a német jelöltek sorában kibukott mind a két Konnerth és pedig Konnerth Fritz Brassó megyében és dr. Konnerth Arthur Naszód megyében. Konnerth Fritz még bejöhét, mert Lapedatu miniszter, akit előtte választottak meg a brassói listán, még Nagyküküllő megyében is képviselő lett és Kolozsmegyében szenátor és így le fog mondani Brassóban a képviselőségről, ellenben Konnerth Arthur már végleg kimaradt ebben a ciklusban, mert Naszód megyében a kormány egyetlen mandátumot sem szerzett.

Az ismert régi német politikusok közül nem játszanak semmi szerepet az új parlamentben Brandsch Rudolf, mert nem jelölték és Muth Gáspár sváb vezér, mert ő maga lemondott a jelöltségről.

Az ukránok közül hárman kerültek be a parlamentbe és pedig ketten a Iunian-féle listán és egy a kormánylistán. Lapusnamegyében (Kisenev) megválasztottak egy orosz kisebbségit, szintén a kormánnyal. Viszont Durostom megyében mandátumot szerzett a kormány segítségével egy bolgár: Iván Angloff és egy török: Suleiman Hamdi.

Ma választják

a község tanácsok szenátorait

A bucuresti-i liberális képviselők sorában találunk egy érdekes nevet: Th. Andreescu-Rigo urat, akiről mindenesetre érdemes volna megtudni, hogy honnan tett szert a Rigo névre.

Természetesen a parlamenti képviselő még mindig nem teljes, mert hiszen december 28-án még 71 községi szenátort választanak meg és ezenkívül december 29-én különböző szakkamarák és egyetemek szenátorait. A községi szenátori választásnál a Magyar Párt a Székelyföldön még behozhat három szenátort. A szakkamarák szenátorválasztása Nagyváradot is érdekli, mert az erdélyi iparkamarák egyik szenátorjelöltje Seitan Ionel, az Egyesült Bank vezérigazgatója, akinek teljesen komoly kilátásai vannak a megválasztásra, amál is inkább, mert ő a kormány jelöltje is.

A Tempo arról értesül, hogy Averescu marsall a választásokon szenvedett vereség miatt likvidálni akarja a néppártot és ezt rövidesen be is jelenti.

A Lupta szerint a feloszlott vasgárda más néven újból megkezdte szervezkedését. A lap rámutat egyébként arra is, hogy számos faluban, amelyről köztudomású volt, hogy lakói a vasgárda hívei, a kormány abszolút többséget kapott. Ebből arra következtetnek, hogy

a vasgárdának nincs igazi gyökere a népben.

mert ellenkező esetben a falusiak nem szavaztak volna annak a pártnak listájára, amely feloszlatta a vasgárdát.

Egyébként a jilavai fegyházban elhelyezett vasgárdistákat szombaton, négy kivételével, szabadlábra helyezték. A letartóztatásban maradt vasgárdisták között van Mota ügyvéd is, aki társaival együtt éhségstrájkba kezdett.

a francia fővárosban

Sándor király és Marioara királyné előreláthatólag már a jövő hét elején a francia fővárosba utaznak. Károly király még nem adott végleges választ a francia meghívásra és ezért látogatásának időpontját még nem állapíthaták meg. Öfelsége természetesen Titulescu külügyminiszter kíséretében utazna Párisba és ez lenne 1930-iki trónralépése óta első külföldi útja.

Tiltakozó gyűlést tartottak az aradi betegsegélyző orvosai a fizetésleszállítások miatt

Az aradi betegsegélyzői orvosok tiltakozó gyűlést tartottak az újabb fizetésredukciók ügyében. Az *Aradi Közlöny* néhány nap előtti számában megírta, hogy az aradi betegsegélyző orvosai fizetéséből újabb leszállításokat eszközöl. Az orvosok már csak azért sem fogadhatták el ezt az újabb leszállítást, mert szerintük az intézet a lehető legjobban prosperál és ennek ellenére ismételtén reduktálták a fizetéseket. A betegsegélyző új rendszere szerint az inkasszó hatvan százaléka kell Bucurestibe küldeni, a fennmaradó negyven százalékából fedezik az intézetek városok szerint, az összes kiadásokat. Ebben természetesen nem szerepelnek a gyógyszerre kiadott összegek. Az idei bevétel meghaladja a 22 millió lejt és ebből 13 millió lejt utaltak át Bucurestibe. Decemberben az aradi betegsegélyző intézet nem tudta fedezni a negyven százalékból a felmerülő költségeket és ezért levelet írt az orvosaihoz, melyben 25 százalékos fizetésredukciót jelentett be.

Az aradi betegsegélyző orvosaihoz 4500 lejt fizetésből tehát körülbelül ezer lejt szállítottak le, közvetlenül karácsony előtt. Vidéken a leszállítással körülbelül 1200 lejt marad egy orvosnak. Az orvosoknak tudomásukra jutott, hogy a betegsegélyző ez évben négyszázezer lejt osztott szét tisztviselői között eredményes munkásságukért, prémium címén. Ez a hír kellemetlenül érintette az orvosokat, akik fáradhatatlan munkájukkal valóban az intézet oszlopai. A tiltakozó gyűlésen elhatározták, hogy a reduktációba nem nyugodnak bele. Kötelességüknek továbbra is eleget tesznek, de fizetésüket nem fogadják el, csak teljes összegben. Az orvosok memorandummal fordultak az intézet autonóm bizottságához, amelyben tiltakozásukat alátámasztották azzal is, hogy a betegsegélyző intézetnek a legutóbbi törvények szerint lényeges könnyítést jelent, hogy a munkás gyógyításának költségeit nyolc napig a munkaadó köteles viselni. Ezzel tehát a betegsegélyző újabb terhektől szabadult meg.

Hivatkoztak arra is, hogy Aradon kívül Szegeden az egyetlen város, ahol az orvosok fizetését reduktálták. Pontosan, számszerűen felsorakoztatták, hogy az intézetnek semmi oka sem lehet a fizetés leszállításokra.

A memorandum nem juthatott az autonóm bizottság elé, mert — mint az ismeretes — a bizottságot időközben feloszlatták. Így tehát a memorandum az igazgatóság elé kerül, amely tulajdonképpen a leszállítást eszközölte. A betegsegélyző orvosai körében nagy érdeklődéssel várják az ügy további fejleményeit.

Január hó 10-én nyílik meg az új parlament

BUCURESTIBŐL jelentik: Január tizedikén nyílik meg ünnepélyes keretek között az új parlament ülésszaka. Az igazolási és felirati vita után fontos törvényjavaslatok tárgyalásával kezd meg munkáját. Az első törvényjavaslat az állam hatályosabb védelméről szóló törvénytervezet lesz, amelyet a közrend fokozottabb biztosítása érdekében tart szükségesnek a kormány. Ezután következnek az autonóm intézetek felosztásáról, a választói törvény módosításáról, valamint a polgári és büntetőjog egységesítéséről szóló javaslat.

Új háborúra készülnek

A szovjetekkel szövethetnek az Egyesült-Államok, hogy letörjék Japánt. — Kalinin a béke biztosításáról beszél...

Tokióból jelentik: Az Egyesült Államok és Szovjetország között állítólag megállapodás jött létre, amely Japán és Mandzsúria ellen irányul. A szövetség Amerika és Kína közös harca Japán ellen a független Mandzsukuo megalapítása miatt. A szövetségi megállapodás pontjai a következők: Mandzsúria és Korea fellázítása Japán ellen, csoportok létesítése forradalmi akciókra és Japán-ellenes propaganda fokozása Kínában.

A japán külügyminisztériumban a megállapodásról szóló híreket csak kombinációknak tartják.

A moszkvai Pravda a fenti hírre vonatko-

Együttműködésre készülnek a francia és orosz katonai körök

A német-francia közvetlen tárgyalások megszakítása mellett döntött a francia államtanács

Párisból jelentik: Szerdán este Párisban nagyfontosságú államtanács ült össze, amelyen a kormány tagjai kivül, Lebrun köztársasági elnök is részt vett. Az államtanács az tárgyalta meg, hogy felvegye-e Franciaország a leszerelés és az egyenjogúság kérdéseivel kapcsolatban Németországgal a közvetlen tárgyalásokat, vagy pedig utasítsa el a német kormányhoz közvetlen megbeszélésekre vonatkozó ajánlatát? Az államtanácsot megelőzően a kormány minisztertanácsot tartott, amelyen ugyancsak ezzel a problémával foglalkozott és arra az álláspontra helyezkedett, hogy a berlini francia-követtel folytatott tanácskozások során,

a német kormány nem tett olyan ajánlatot, amely közvetlen tárgyalások alapjául szolgálhat. Így tehát nincs ok arra, hogy a két ország kormánya megkezdje a közvetlen tanácskozásokat.

A minisztertanács határozata alapján, az

esti lapok valószínűleg tartották, hogy az államtanács is hasonló határozatot hoz. A lapok annak a véleményüknek adtak kifejezést, hogy az elutasítás nem lesz brutális és a francia kormány ajánlatot tesz arra, hogy a közvetlen tárgyalások helyett, diplomáciai úton folytassák megbeszéléseiket.

Rigai politikai körökben az a hír terjedt el, hogy a francia kormány a párisi orosz nagy-követnek francia-orosz megnevezésű szerződés kiegészítésül szövetséget ajánlott fel katonai és politikai együttműködés céljából. Ezt a hírt a moszkvai külföldi diplomata körében nagyon skeptikusan fogadták, mert véleményük szerint a francia-orosz szövetség hírére csupán kísérleti léggömbnek lehet tekinteni. Tagadhatatlan, hogy az utóbbi időben bizonyos közeledés volt tapasztalható a francia és az orosz katonai körök között, ez azonban inkább társadalmi, vagy elméleti jellegű volt.

A vatikáni állam titkaiból

76 katasztrális hold, 1000 anyakönyvezett állampolgár, 350 millió alattvaló

1929. február 11.

Két ember aláírt egy okmányt és új név került az évkönyvekbe, amelyek lapjai alfabetikus sorrendben sorolják fel az országokat. Egyiknek véres háborúk határozták meg a határát, a másiknál ott van a határ, ahol véget ér egy hegy, vagy sebesen kanyarog egy folyó. A határokon belül élnek a népek, mindegyik más nyelvet beszél és valamennyinek mások a szokásai. 1929. február 11-ike óta ebben a tarka névjegyzékben új név szerepel: STATO DELLA CITTA DEL VATICANO. A vatikáni város állama.

A terjedelme 44 hektár, nem egészen 76 katasztrális hold! A lakosainak száma nem éri el az ezret. Uralkodója a pápa.

... Amikor miniatűr kis országok neveit olvassuk, maguk elé képzeljük Lehar Ferenc valamelyik operettjének exotikus figuráiban és kiaháló színekben gazdag fináléját. Mosolygunk, ha víz esik Andorráról, amelynek trónjára most operett-primadonnák pályáznak, San-Marinóról, ahova kíváncsiságból megy el a turista, Liechtensteintől, amelynek csak az ad létjogosultságot, hogy Ausztria és Svájc között égne emelkedő hegyei menedéket nyújtanak buvóhelyet kereső vagyonosoknak és Monacóról, amelynek egész állami költségvetését, uralkodójának civilistáját a rulett, a baccarat és a trente et quarante tudja csak biztosítani.

És mindeme országok területben és lakosaik számában lényegesen nagyobbak, mint az ország, amelyet életre hívott a lateráni szerződés. A Vatikán-államot egyfogatu bérkocsival nem egészen fél óra alatt körül lehet járni. A taxi órája még csak öt lírát sem mutat. Istenem, milyen kicsinyke ország! És mégis: a világ legnagyobb birodalma!

Határai végesek, a fasiszta Itália carabinierijei állanak már a falakon kívül, ennek a birodalomnak azonban sehol sincs vége! Ha behunyom a szememet: rohanni kezdenek a Vatikán évszázados falai, keresztül száguldanak a glóbuszon, amely évmilliók óta kering a világűr rengetegében... És: még csak ezer lakosa sincsen a Vatikán államnak... Nem egészen ezer anyakönyvezett állampolgár... És mégis ez a birodalom a világ legnagyobb országa... Ezer lakója, de háromszázötven millió alattvalója van...

Erről a birodalomról, fejeiről, Jézus Krisztus földi helytartójáról, embereiről és életéről, szokásairól és törvényeiről, palotáiról és kincseiről hangtalan ajtók mögött elvesző titokzatosságról, megszentelt küszöbét átlépő embertömegekről, széles e világra kiterjedő szervezetéről, aranyos trónjairól és a trónok fölött elhúzódó csöndes szobák meghitt életéről számolok be majd a most következő írásaiban. PAÁL JÓB.

A bírósági idézések kikézbítésére új tervezetet dolgozott ki a postavezérigazgatóság

Bucurestiből jelentik: A postavezérigazgatóság tervezetet dolgozott ki a bírósági idézések kikézbítésére kérdésében és a szabályrendelet-tervezetben néhány olyan fontos újítást vetett fel, amelyek nagyban hozzájárulnak a perek gyorsabb lefolytatásának és a bíróság munkájának megkönnyítéséhez. Az idézéseket a jövőben — a szabályrendelet szerint — a posta alkalmazottai fogják kikézbíteni. A törvényszéki jegyzői hivatalok az idézéseket a postához továbbítják és az átvevő tisztviselőnek kell megállapítania, vajjon szabályszerűen állították-e ki az idézést. A posta külön regiszterben tartja nyilván a továbbításra kapott idézéseket. Ha a címzett nem veszi át az idézést, ha nincs otthon, vagy ha nem tudja aláírni az átvevőt elismerő vevényt, a kézbesítő postai alkalmazottnak jegyzőkönyvet kell felvennie a tényállásról. Ez a rendelkezés azonban — mint utólag megállapítja a tervezet — csak a régi királyságban és besszarábiában lesz érvényes, Erdélyben nem lesz kötelező a jegyzőkönyv felvétele. Ha a címzett elköltözött az idézésben említett lakásáról, úgy a postás az új lakásban kézbesíti ki és az elismervényre feljegyzi az új lakáscímet. Ha nem ismeri az új lakáscímet, úgy jegyzőkönyvet vesz fel és visszaküldi az idézést.

Rendkívül érdekes pontja a szabályrendelet-tervezetnek, hogy a jövőben

távíratilag is történhetnek idézések, ha a bíróság beleegyezik.

A távirati idézés költségei azt a felet terhelik, aki kérte. A táviratot az illetékes törvényszéki jegyző szövegezi meg, a bíró aláírja és azután mutatják be a táviróhivatalnak.

Kétszázharminc halottja van a Páris—Bar le duc-i gyorsvonat karácsonyi borzalmas katasztrófájának

Nemzeti gyászt tart Franciaország a történelem eddig leghorzasalmasabb vasúti katasztrófája miatt. -- Eltemették az áldozatokat

Hogyan morzsolta szét a 120 kilométer sebességgel rohanó strassburgi expressz a francia halálvonatot?

PÁRISBÓL jelentik: Megdöbbentően borzalmas vasúti szerencsétlenség történt szombaton éjjel Franciaországban, amely eddig több mint két száz halálos áldozatot követelt. Kétségtelen, hogy ez volt a világ legnagyobb vasúti katasztrófája. Bár a katasztrófa bekövetkezése óta néhány nap telt el, annak részleteiről még nem lehet teljes kép et alkotni, mert a karácsonyi ünnepek miatt a nemzetközi hírszolgálatok hiányosan működtek. A katasztrófa, amely Páristól alig 25 kilométernyire történt, gyászba borította egész Franciaországot. A gyász és a részvét érzését váltotta ki azonban világszerte is a megdöbbentő szerencsétlenség híre és a karácsonyi ünnepek alatt Európa minden részéből részvétáviratok érkeztek a francia kormányhoz és LEBRUN köztársasági elnökhöz. Részvétáviratot küldtek többek között: XI. PIUS pápa, II. KÁROLY király, MUSSOLINI olasz és GÖMBÖS magyar miniszterelnökök. A borzalmas vasúti katasztrófáról az alábbi részletes tudósításunk számol be:

A szerencsétlenség Lagny városka mellett történt, amely a keletről Páris felé vezető összes vasutvonalak gócpontja. Lagny állomástól nem messze helyi vonat közlekedik, amely átszeli a fővonalat. A menetrendet úgy állították össze, hogy a Párisból érkező vonatok Lagny előtt megállanak, mindaddig, amíg a helyi vonat el nem haladt. A helyi vonat ugyanis igen élénk forgalmat bonyolít le és ezért állították olyképpen össze a vasúti menetrendet, hogy a Párisból érkező és Párisba induló vonatok Lagny állomásánál vesztegelenek, mindaddig, amíg a helyi vonat a fővonalon át nem haladt. Szombaton éjszaka

sűrű köd ereszkedett le Franciaországra és ez a köd okozta tulajdonképpen a borzalmas katasztrófiát.

A helyi vonat éjjel tizenegy óra után, menetrendszerű időben haladt át a keresztezésnél. A páris—Bar le duc-i gyorsvonat, amely előbb érkezett, Lagny állomásánál várta a jelt, hogy tovább indulhasson. A helyzet teljes ismeretéhez tudni kell azt is, hogy közvetlenül a páris—bar le duc-i gyorsvonat után robog keresztül a lagny-i állomáson a páris—strassburgi gyors. A páris—bar le duc-i gyorsvonat Lagny után közvetlenül balra tér el, míg a strassburgi gyorsvonat erős jobboldali elhajlással folytatja útját. A páris—bar le duc-i gyorsvonatnak Lagny előtt vesztegelnie kellett és az utolsó kocsin ki is gyúlt a jel, amely a következő vonatot arra figyelmezteti, hogy szintén várjon. A strassburgi gyorsvonat vezetője azonban

a köd miatt nem vette észre a jelt és százhusz kilométeres sebességgel beleszaladt az előtte veszteglő vonatba. Az összeütközés minden képzeletet felülmúlóan borzalmas volt:

a vasúti kocsik pozdoriává törtek és az összeütközést követő óriási reccsenés, ropogás után felhangzott a sebesültek kísérteties, szivertető jajgatása és a néhány sértetlenül maradt utas segélykiáltása. Valamennyi kocsi, a mozdonyokkal együtt kiugrott a sínekből és csupán egy kocsi maradt meg helyén: a strassburgi gyors utolsó kocsija. Ezen a saint-cyr-i katonai iskola ötven növendéke utazott, akik sértetlenül maradtak és azonnal megkezdtek a mentési munkálatokat.

A katasztrófa borzalmas kimenetelében közrejátszott az is, hogy a páris—bar le duc-i gyorsvonatot

régi vagonokkal kombinálták, amelyeknek ellentálló ereje — már csak a fa-

alkatrészek túltengése miatt is — korántsem volt oly nagy, mint a modern típusú kocsiké. Ezzel magyarázható az is, hogy

a strassburgi gyors a szó szoros értelmében összemorzsolta ezeket a vagonokat, amelyeknek egyetlen utasa sem menekült meg. Ezzel szemben a strassburgi expressz kocsijai sértetlenek maradtak

és — mint a későbbi jelentések közlik — ezen a vonaton nemcsak a saint-cyr-i katonaiskola növendékei, de a többi utasok is megmenekültek.

A borzalmas katasztrófa után néhány perccel egy harmadik vonat tartott Lagny felé. A mozdonyvezető szerencsére még idejekorán észrevette a történeteket és száz méterrel a katasztrófa színhelye előtt lefékezett. A katasztrófa hírért azonnal megtelefonálták Párisba, de sem a keleti vasút igazgatósága, sem a kormány nem merte azt azonnal közölni a lakossággal.

Elhatározták, hogy a katasztrófiát reggelig titokban tartják

és így a francia közvélemény csak vasárnap reggel tudta meg, hogy milyen tragédia zúdult a nemzetre. A szerencsétlenség színhelyét katonai és csendőrkordonnal vették körül, mert attól tartottak, hogy ha a hír elterjed, Párisból

„Több és rémesebb, mint ami Verdunnél volt ...“

— Ha az ember ezt a sok borzalmat látja, képtelen nyugodtan gondolkodni és összeszedni magát. A felismerhetetlenségig összeroncsolt halottakat visznek mellettem, a véres sínek mellett kisgyermek fekszik, kezében kaláccsal. Az embernek önkéntelenül is könny szökik a szemébe. Rögtön mellette fekte papucs: valamelyik szerencsétlené lehetett, aki a katasztrófa pillanatában éppen alvásra készült. A leghorzasalmasabb benyomást azonban egy vértől összemocskolt táskát teszi, amely valószínűleg elemi iskolai tanuló tulajdona volt. A föld tele van összetört ablakok szilánkjával, amelyek reccsnek, ropognak a léptek alatt. Az elsőosztályú kocsik csipkái rongyosan, véresen hevernek szerteszét. A hideg kinozza a mentőket, a hőmérő higánya tíz fokra szállt le a fagypontra alá. Lagnyból és környékéből néhányan eljöttek ide, közvetlenül a szerencsétlenség megtörténte után és a borzalomtól megdöbbenve, némán szemlélik a gyászos helyet. Vannak köztük volt katonák,

„Fiam testvére egy grammal sem emelkedik 25 kiló fölé — nagyon nyugtalan vagyok!“

„Tégy úgy, ahogy a nővérem tett a leányával: adj neki naponta kétszer OVOMALTINET!“

NEMCSAK Romániában, hanem az egész világon ki segítőtársa az Ovomaltine az anyáknak abban, ami nekik a legdrágább: gyermekük egészségének megővésében, növelésükben, fejlődésükben.

Ovomaltine — tejjel elkészítve — kitűnő táplálék, mert tartalmazza mindazokat az anyagokat, amelyek szükségesek a test egészségének és fejlődésének az előmozdítására. Az Ovomaltine erőt ad az egész szervezetnek, erősíti az idegeket, tehát a teljes idegrendszert.

ÁRA lei 50.— 98.—
175.— 320.—

OVOMALTINE

ezrével érkeznek az érdeklődők és az utasok hozzátartozói Lagny-ba. Amikor reggel a hírt hivatalosan közzétették, valóságos népvándorlás indult el Párisból és a szomszédos falvakból a katasztrófa színhelye felé. A kétségbeesett embereket azonban a katonaság nem engedte a romhalmaz közelébe és csak az újságírók számára biztosítottak szabad mozgást a kordonon belül. Az egyik újságíró, aki az első között érkezett a helyszínre, a következőkben foglalja össze impresszióit:

akik megmenekültek a verduni pokolból. Egyhangulag kijelentették, hogy amit itt láttak, az több és rémesebb, mint ami Verdunnél volt...

A halottak száma meghaladja a kétszázat, a sebesülteké pedig háromszázat tesz ki. A halottak között van Paul Morel volt miniszter, André Rolin parlamenti képviselő és Poitevin polgármester. Két parlamenti képviselő és egy szenátor a halállal vívódik. A könnyű sebesültek között van Colon, Mezier város polgármestere. A katasztrófa hírének vétele után Chautemps miniszterelnök hajnali három órakor autón Lagny-ba hajtatott. Amikor az első halottakat Párisba hozták, az állomáson megjelent a francia kormány teljes számban, valamint a párisi érsek, aki beszentelte a halottakat.

A keleti vasúttársaság igazgatósága a helyszínen hallgatta ki a strassburgi vonat mozdonyvezetőjét és fűtőjét. A mozdonyvezető azzal védekezett, hogy a ködben nem látta a

CORSO-MOZGO! Ma utoljára!

VLASTA BURIAN

A császár adjutánsa!

Zenés katonai viziták.

MA D. U. 3 órakor:

Téves kapcsolás!

SCHNEIDER MAGDA — J. RIEMANN

JEGY LEI 2.— plus 2.—

CORSO! Holnap premier! Nagy ujévi műsor!

Lillian Harvey

tündöklő operettje

Öfensége autója!

Mesés tőkével készült film, mely az igazi művészetet hozta ki a nagy művésznőből.

Dec. 31-én este 11 órakor nagy Szilveszteri éjjeli előadás malac-sorsolással.

A ref. Nőszövetség szilveszteri táncos tea a Fehér Kereszt Bejárat a főtéri oldalon nagytermében Kezdetek este 8 órakor.

Világmarkák:

Philips, Orion, Standard, Kapsch, Belmont, stb. rádiók

Veres László cégnél,

v. Boros Beni-tér 47. 4740
Bemutatás vételkötelezettség nélkül.

tiltó jelt és amikor észrevette, már nem tudott fékezni, mert a fagyos és sikamlós síneken a kerekek tovább csuszta.

A hatóságok úgy a mozdonyvezetőt, mint a fűtőt letartóztatásba helyezték. Mindketten csodálatos módon életben maradtak.

Tudvalevőleg a strassbourgi mozdony futott be a veszteglő gyorsvonat utolsó kocsijába, összetört hat kocsi és a mozdonyvezető a fűtővel együtt mégis életben maradt. Kihallgatása alkalmával a mozdonyvezető a következőket mondta:

— Láttam a jelt, amely azt mutatta, hogy az út szabad. Ezerkétszáz méterrel odébb egy másik jelet láttam, de ennek színe nem volt vörös. Húsz méterrel a Páris-Bar le Duc-vonat előtt észrevettük az utolsó vagonra kifüggesztett jelt, amely megállást parancsolt. Fékeztem, de ekkor már késő volt.

A keleti vasúttársaság Lagny állomásánál próbajáratot rendezett, mert a mozdonyvezető harmadszori kihallgatása alkalmával azt állította, hogy az önműködő gőzszip nem szólt, a mikor a mozdony a tilosra állított pályarészen áthaladt.

A próbajárat beigazolta, hogy a mozdonyvezető igazat mondott, mert az önműködő gőzszip, amellyel legújabbban az összes francia vonatokat felszerelték, nem működött.

A lapok egyöntetűen támadják a keleti vasúttársaságot és követelik az igazgatóság azonnali letartóztatását. Ebben az ügyben a parlamentben interpelláció hangzik el.

A párisi kórházakban szivettépő jelenetek

A magyar rádió szerkesztője, perlaki Somogyi Gyula aradi látogatása

Aki Aradról hallgatta saját hangját a budapesti Stúdióban

A budapesti rádió szerkesztője: perlaki Somogyi Gyula szülei látogatására néhány nap előtt Aradra érkezett. Somogyi Gyula fiatal kora ellenére gyönyörű karriert futott be. A párisi egyetemen jogi doktorátust kapott, Leipzigben a kereskedelmi diplomát szerezte meg. Ilyen alapos felkészültség és nyolc éves külföldi tanulmányút után előbb a Magyar Távirati Iroda munkatársa lett, később pedig a magyar rádió szerkesztője. Mint ilyen, Gombos magyar miniszterelnököt római és ankarai útjára kísérte el sajtóattasé minőségben.

Az elmúlt nyáron Somogyi Gyula rendezte meg Budapesten a nemzetközi újságíró kongresszust és ennek elismeréséül éppen a napokban érte méltó kitüntetés, amikor a Signum Laudis adományozták számára. Érdekes megemlíteni, hogy karácsony éjszakáján a magyar rádió rövid hullámon üdvözölte az amerikai magyarokat. Ezt a beszédet angol nyelven perlaki Somogyi Gyulának kellett volna elmondania, ő azonban, tekintve, hogy szülei látogatására készült, nem vállalta. Miután ragaszkodtak személyéhez, a beszédet napokkal előbb felvették gramofon-lemezre és a szent estén Somogyi Gyula Aradon, rokonai és barátai körében hallgathatta saját hangját. Rövid itthon tartózkodása alkalmával a fiatal nagytudású embert számosan keresték fel régi barátai közül, akik örömmel gratuláltak a nemrégiben nyert kitüntetéséhez.

Elveszett

kalap, nyakkendő, sál, keztyű, pullover és bőrkeziyű helyett újat csak

Manea-nál

játszódnak le. Szülők fekszenek a kórházakban, akik nem tudnak gyermekeik sorsáról és gyermekek járják végig a kórházakat, ahol szüleiket keresik. Négy sebesült diák kórházról kórházra vándorol, hogy szüleik megtalálják. Azt hiszik, hogy azok is a sebesültek között vannak. Nincs senkinek sem bátorsága ahhoz, hogy megmondja nekik az igazat: szüleik a katasztrófa alkalmával halálukat lelték. Rasin dr. párisi orvos feleségével és leányával utazott. Leánya és felesége odaveszttek, egyedül ő menekült meg súlyosan sebesülten. Egyike a legborzalmasabb momentumoknak, egy egész család pusztulása. Életét veszítette a katasz-

Százezer főnyi tömeg az áldozatok temetésén

Az áldozatokat szerdán délelőtt temették el a párisi keleti pályaudvar épületéből. Az impozáns gyászszertartáson megjelent Lebrun francia köztársasági elnök is, valamint Chautemps miniszterelnök és a kormány valamennyi tagja, a parlament mindkét házának küldöttsége és számos előkelőség. A pályaudvar környékét mintegy százezer főnyi érdeklődő közönség töltötte meg. Először Renaudel, a vasúttársaság elnöke mondott nagyobb beszédet, melyben mélyreható és pártatlan vizsgálatot ígért a szerencsétlenség okának kiderítésére és bejelentette, hogy

a műszaki tudomány minden vívmányát fel

Színház—Művészet—Irodalom

Solymosán Magda bemutatkozása Aradon

Az „Áprilisi völgény“ vendég-primadonnája.

Zsufolt ház, amely azonkívül, hogy tout Aradot fölölte, végre: még kellemesen fűtött atmoszférában is uszott: fogadta tegnap este Solymosán Magdát, aki szülővárosa közönségének az „Áprilisi völgény“ Török Lucy szerepében mutatkozott be. A fiatal hölgy a budapesti Zeneakadémia növendéke, tehát elsősorban énekesnőnek készül és nem színésznőnek, mégis a véletlen Debrecenbe sodorta, ahol az ottani színház vendégszereplésre kérte fel és egyszerűen felfedezés, számba ment a debütálása. Hétszer egymásután játszotta el ezt a szerepet a civisek városában és most, a karácsonyi vakációjában, nyolcadszor Aradon. Mind ezt azért tartjuk fontosnak előrebocsátani, mert ha vannak Solymosán Magdának néhol csiszolatlan, vagy itt-ott a kezdőt egészen természetesen jellemző apró hibái, akkor teljes felmentést érdemel, hiszen — ezt nyomban leírhatjuk — most áll egy olyan ragyogó és sokat ígérő pályára kezdetén, amely kétségtelenül a magyar színházvilágban elsőrendű helyet tartogat számára.

Tul minden lokálpatriotizmuson, elfogultságon vagy vidéki elragadtatáson: Solymosán Magda par excellencie primadonna-telenség. Ehhez a szerepkörhöz a természetből kitünő, a régi primadonnák arányaira emlékeztető figurát kapott, s ennek a kvalitásnak egyetlen és legfontosabb velejárója ebben a szerepkörben a hang. Solymosán Magdának oly bőséggel és olyan meglepetésszerű tónussal áll rendelkezésére, amely már egyedül is sikert biztosít. Játékából hiányzik a stílus, de ezzel szemben tele van természetes közvetlenséggel, hűjján van minden mesterkelt és betanított formáságnak és amennyire talán, pályája indulásában, hiány-

Vigye bizalommal

iratait, fordítás végett, bármely nyelvből a

Mitra I. Sándor

fordító irodájába

Arad, Bdul, Regele Ferdinand 5., az udvarban balra (Csanádi Bank-palota)

Drágul a szörme Neuländernél még olcsó

Arad, Fischer Eliz-palota. 4538

trófánál az apa, anya és három gyermekük. A holttesteket Párisba szállították és a váróteremben ravatalozták fel őket, ahol megjelent Lebrun köztársasági elnök, Chautemps miniszterelnök és a közélet számos képviselője.

fogják használni a közlekedés biztonságossá tétele érdekében.

Az ország vasúthálózatán minden jelzőkészüléket felül fognak vizsgálni és a legszélesebb körű intézkedésekkel veszik elejét minden vasuti szerencsétlenség lehetőségének, mint — mint az elnök mondotta, —

az egyetlen igazi érték az emberélet.

Ezután Paganon közlekedésügyi miniszter beszélt és utána megkezdődött a gyászszertartás, amelyben 35 pap működött közre.

Szerdán délután egyébként a kórházban újabb két súlyos sebesült halt meg és most az áldozatok száma 230-ra emelkedett

zik a rendezői kéz, annyira előny ez gyakran, mert szabadon, instrukciók és korlátok nélkül adhatja sugárzóan fiatal kényének és elképzelésének egész tavaszi gazdagságát.

Ennek a bemutatkozásnak nemcsak visszhangos, szokatlan ünneplő temperamentummal rezonáló közönség volt az elismerője, hanem maga a kritika is, amely ebben a fiatal hölgyben a mai magyar színpadok egyik nagy ígéretét látja. Sok játékalakmat, jó rendezői nagyvárosi miljöj szerethetnek köréje varázsolni és akkor gyors tempóban prominens színésznője lesz a pesti vagy külföldi operett-színpadoknak: színtérjeltet látnunk benne. Számtalan nyíltzsinár taps és kihívás hallta meg Solymosán Magda aradi vendégszereplését. A második felvonásban elénekelte betéteinek olyan ritka megnyilvánulása sikere volt, amelyből méltó részt kérhet magának a zongora kísértő Timkó Margit is. Ha Solymosán kisasszonyt tanulmányai egyszer-egyszer fölzsabadítják, az aradi színpad és szülővárosa közönsége büszkén várja vissza.

F. T.

* Az aradi Városi Színház műsora. Csütörtökön és pénteken a „Tessék beszállni“ nagyszabású előkészületei miatt nincs előadás. Szombat este 9 órakor C. bérletben: Tessék beszállni! Premier! (Hatalmas revüoperett, egybeépített színpad és nézőtérben folyik az előadás. Látványosabb, jobb mint a Csodabár és az Ezerjó). Vasárnap délután 3 órakor, este fél 7 és fél 10 órakor A bérletben: Tessék beszállni. (Revüoperett-ujdonság). Hétfő délután 3 órakor, 6 órakor és este 9 órakor B. bérletben: Tessék beszállni. (Revüoperett-ujdonság).

* „Beugrások hete“ az aradi színházban. Felhő Ervin az aradi Városi Színház főrendezője és táncoskomikusa karácsony előtt súlyosan megbetegedett. A rokonszenves Felhő Ervin orrvérzést kapott, amely dacára az orvosi beavatkozásnak, nem állt el, csak több óra múltán. A nagy vérvesztés azonban annyira legyengítette, hogy fellépésről szó sem lehetett. Különben is, mint azt az orvosok megállapították, egy ér pattant el az orrvényében úgy, hogy műtét beavatkozására volt szükség. Ez még komplikálódott foggyökér gyulladásal és így Felhőt hétfőn megoperálták. Szerepét természetesen más kellett, hogy átvegye. A bravuros „beugrásoknál“ fel kell jegyezni Kozma Hugó nevét, aki a „Kék lámpás“ című operettben Felhő Ervin szerepében kitünő volt. Ugyancsak beugrás volt Héjja Ilonka vezénylése is, aki a közben elszerződött Csányi Mátyás karmester helyett dirigálta az ünnepi előadások alkalmával a zenekart. Héjja Ilonka, aki a töle megszokott precizitással és rátermettséggel látta el nehéz feladatát, sok tapsot kapott.

* Szombattól szenzációs revüoperett-ujdonság: Tessék beszállni. Ma már mindenki a színház ragyogó szombati ujdonságáról: a Tessék beszállni revüoperett szenzációs premierjéről beszél, amely nagyszerű keretbe öltözteti a színház Szilveszter-vasárnapi és újévi műsorát is. A színházat e célra kényelmes luxushajóvá alakítják át. Pompás újszerűséget reprezentál az az attrakció, hogy a hajózenekar dirigense Timár Ilona primadonna lesz. De mindenki nagyszerű alakításhoz jut a revüoperett pazar kiállítású képeiben.

Fekete Tivadar cikksorozata

Ady Endre aradi nyomában

Mit ír a »Pesti Napló« Ady aradi szerelméről? — Egy régi cikk, egy régi szerelem és néhány új reflexió. — Írás egy írásról, ami előttünk van

A »Pesti Napló« karácsonyi számában „Az ismeretlen Ada” címmel Mittay László reprodukálta Ady Endre életregényének egy ismeretlen aradi fejezetét. Közölte a költő egy kiadatlan szerelmes versét és néhány levelét. Az érdekes szerelmi regényről ma is sokan tudnak még Aradon. „Az ismeretlen Ada” néhányunk előtt egy ma is ismert, Aradról Budapestre költözött uriaszony és Ady Endre aradi regényét mi jól őrizzük emlékezetünkben.

A költő azok után, hogy Aradon 1909. novemberében felolvasott, többször szanatóriumba került. 1912-ben a Városmajor-szanatóriumban ismerkedett meg az „Ismeretlen Adával” — az aradi uriaszonnal. „Kis senkim”-nek becézte a verseiben, sokáig levelezett vele azután, hogy a szanatóriumi tartózkodás alól felmentették orvosai és 1912-ben váratlanul megjelent Aradon, ahol dushaju, sápadt fejét sokszor látták a kávéházi terraszokon, annak az évnek augusztusában. A látogatás Arad életében szenzációnak számított. Amikor Mittay László idáig érkezik el a „Pesti Napló” cikkében szöszterint a következőket írja:

„A híres költő jelenléte a városban szenzációt keltett és az Aradi Közlönyben, augusztus huszadikán, egy Adyt helyenként otrombán aposztrofáló, a modernnek gunyolódó és a látogatást izléstelenül kommentáló cikk jelent meg, ezzel a sokat ígérő címmel: „Miért járt a nagy költő Aradon? (Szerelem, amelyről esetleg többet is fogunk írni)”

Mittay László adatait módomban van könnyen kontrollálni. Mielőtt azonban magával a szóbanforgó cikkel válaszolnék, általánosságban le kell szögezmem az Aradi Közlöny álláspontját a „Holnap” című nagyváradi irodalmi mozgalommal szemben, amely éppen olyan könnyű, mint fellapozni a Mittay által citált régi cikket. Az Aradi Közlöny akkoriban, dacára annak, hogy irodalmi kérdésekben kétségtelenül konzervatív volt. Ady világító tehetségét jóval előbb készséggel ismerte el. Előtte fekszik a lap 1909. november 12-iki száma, amely kritikát ír a „Holnap” irodalmi társaság aradi bemutatkozó-estélyéről. Ezen az estén dr. Reinitz Bélán, Manólovits Tivadaron, Emőd Tamáson és Franyó Zoltánon kívül megjelent Ady Endre, aki a „Fehér Kereszt” nagytermében előadást tartott és verseket olvasott fel a műsor keretében. Erről így ír az Aradi Közlöny:

„... Az erkölcsi siker oroszlánrésze a vezér Ady Endrét illeti meg, aki versei felolvasása előtt rövid bevezető előadást tartott, amelyből az ő szomorú lelki világa és elkeseredettsége tükröződött ki. Ady hosszasan, kissé bizarr és nagyon szubjektív módon szólt az ő nyilvános szerepléséről. Ugy érzi, hogy joga van látni a maga közönségét és félve se meri tagadni, hogy ő igenis, eleven korában jogot formál legalább a kamataihoz, a halála utáni járandóságoknak. Ime a költő őszinte, ridegen leplezetlen önvallomása, amelyben benne van az elkeseredett, de harcban búsza, a szomorú, az öntudatos, az energikus Ady karaktere. Aztán verseket olvasott fel Ady. Összesen öt verset, amelyért zugó tapsvihart kapott. Tárca rovatunkban közöljük a felolvasott versek legszebbjét, amelyért tüntető tapsvihart kapott. A címe:

Erdekes per az ACsEV jogutódja és volt igazgatója közt

A karácsonyi ünnepek előtt az aradi törvényszék tárgyalást tartott Hady Antal nyugdíjjogosultsági igényperében. Hady Antal évtizedeken keresztül igazgatója volt a régi Arad-Csanádi Egyesült Vasutaknak. Amikor 1920-ban főfelügyelői rangba jutott, nyugdíjazását kérte és kérelmet nyújtott be utolsó évi fizetésének kiutalása érdekében. Ez az összeg most 100 ezer lejnek felel meg. A járásbíróság a követelést a jogutód CFR terhére meg is ítélte, a vasutak jogi képviselője azonban fellebbezett s így került az ügy az aradi törvényszék elé, amely az ünnepi szünet után hirdeti ki ítéletét. Abban az esetben, ha a törvényszék a járásbíróság álláspontjára helyezkedik, a közbecsülésben álló főtisztviselő megkapja követelését.

„Így éltünk vitézi módra.”

Az a lap, amely kritikájában Ady Endrét 1909. novemberében így fogadta, 1912-ben sem írhat másképpen Adyról. A Mittay László karácsonyi cikkében citált Aradi Közlöny-féle reflexió, amely ugyancsak előttünk van, nem egyéb, mint annak a szenzációnak, hogy Ady három napig egy aradi hölgy miatt ebben a városban tartózkodik, a diszkrét, kissé talán pletykászerű, de Adyt mindenestre elismerő feltálatása. A cikk szöszterint azt írja, hogy „az író nem a pásztorórák szórakozása hozta le és tartogatta itt, hanem valami komolyabb. A komoly érzések középpontja egy aradi uriaszony.”

És megelőbb:

„A nagy író a magyar versírás forradalmának Dantonját is egy nő után való érzések hozták Aradra.”

Más helyen ugyanebben a cikkben:

„Az írók, az újak, a modernek, a süritett cinizmuson kezdik. A nőben csak a vért, a húst, a bujaságot látják, később aztán megfordul ez a tobzódás és egy fájdalmas édes vágyban olvad át: szeretném, hogyha szeretnének! Nem a kalandok, a lihegő órák gyilkos szerelmével, hanem az igazi asszony, a megértő nő tudatos, egészséges szerelmével.”

Ennyit, egyelőre, Mittay László kissé felületes kritikájáról, amellyel az „Aradi Közlöny” egykori cikkét bírálta. Mittay ur vagy nem ismeri a cikket, eredeti szövegében, vagy rosszul informáltak...

De, hogy Ady Endre nem 1909-ben és nem 1912-ben, hanem még annál is jóval előbb, 1908.

Történelmi események előtt áll a Vatikán

A pápa összehívja a zsinatot -- A Vatikán két nagy problémája -- IX. Pius pápa szentléauatásának kérdése

Rómából jelentik: Krisztus földi helytartója, a római katolikus anyaszentegyház feje néhány hónap óta azzal a gondolattal foglalkozik, hogy pápai bullával összehívja a zsinatot. 1870. szeptember huszadikán, amikor Garibaldi csapatai diadalmasan vonultak be az Örök városba és bevonulásukkal végetvetettek a pápai államnak, a Szent Péter-bazilikában együtt ült a zsinat, amelyet IX. Pius pápa hívott össze. Heves viták folytak a zsinatban: dogmatizálni lehet-e a pápa csallhatatlanságát? A magyar, osztrák és német tagok „non placet”-tal feleltek a kérdésre, azonban a többség akarata határozattá emelte, hogy a pápa püspöksége egyetemes és tanítói hivatala csallhatatlan.

A tárgyalások folytatására nem kerülhetett sor, mert ugyanazon a napon, amikor Kanzler tábornok, pápai generális visszavonta csapatait és az apostoli bazilika kupolájára kiűzték a fehér lobogót, széjjeloszlott a vatikáni zsinat is. IX. Pius pápa nem rökészlette be, hanem csak felfüggesztette a zsinat üléseit és a Vatikánban most azzal a tervvel foglalkoznak, hogy a határozathozatal nélkül feloszlott zsinatot újból összehívják. Az egész világ katolikusságát közelről érdeklő, nagyjelentőségű eseményről beavatott forrásból a következőket mondják:

Az új zsinat hivatása, hogy dogmában mondja ki Mária mennybemenetelét.

— A katolikus anyaszentegyház közel kétezer esztendő óta hiszi, hogy Mária, Krisztus anyja, halála után feltámadott és felvétele a mennybe, ahol Szent János apostol fogadta magához. Az egyháznak állandóan az a hite, hogy Jézus Krisztus anyja nem várhat a feltámadással a világ végéig, mint a többi halandó ember, hanem testestől-lelkestől felvétele a mennyek országába.

— A zsinatot a pápa hívja össze külön pápai bullával, amelyben közli a zsinat szabályait is, valamint a résztvevőre jogosultak ne-

A hölgyek kedveit ünnepi ajándéka a

októberében és novemberében milyen elismerést kapott az Aradi Közlöny hasábjain: arról: holnap. Annyit máris és azomál: a nagyváradi irodalmi megmozdulásokat, az erdélyi és budapesti lapokat jóval megelőzően, éppen a konzervatív kritikájú Aradi Közlöny figyelte éber szemmel, az új idők szelét érző esztétikai érzélemmel, olyan kollegák tollán keresztül, akik Ady Endrével egyidejűleg vívták meg Aradon a magyar irodalmi stílus és izlés nagy forradalmi szabadságharcát.

veit. A tanácskozások a Szent Péter-bazilikában folynak le és ezekre meg kell hívni a Rómában levő 24, a külföldön tartózkodó 29 kardinálist, 11 patriárkát, a 248 — latin és más szertartású — érseket, a 900 püspököt, 38 tággetlen apáturat, a különböző szerzetesrendek generálisait és apátjait, akiknek jogukban áll magukkal hozni consultatoraikat is.

— A tanácskozások bizottsági üléseken folynak le. Az ülések titkosak és szavazással döntenek az egyes kérdések felett. Placet — tetszik, vagy non placet — nem tetszik: a szavazási formula. Két probléma foglalkoztatja mostanában komolyan a Vatikánt: IX. Pius pápa szentléauatásának kérdése és a zsinat összehívása...

A ma élő generáció nem látta még egy zsinat felemelően fenséges külsőségeit.

Azok akik a venti settembre izgalmas napjaiban résztvettek a tanácskozásokon, ahol dogmává avatták a pápa csallhatatlanságát, már nincsenek az élők sorában...

... Az Örök Várost, ahol bordó bársonnyal bevont diszes trónusán intézi háromszázötvenmillió ember lelki ügyét a megváltó földi helytartója, ismét a világ középpontjává avatja a vatikáni zsinat...

Aradvárosi mozik műsora

Central-Mozgó: A FÖHERCEGNŐ TITKARA. Filmoperett. Főszereplők: Liane Haid, Willy Forst.

Select-Mozgó: ALATTUNK A POKOL! Hatalmas tengerésztilim. Főszerepekben: Robert Montgomery, Madge Evans, Walter Huston, Jimmy Durante.

JÖN: A SZERELMES SZÁLLODA. Főszerepekben: Anny Ondra.

JÖN: GYLKOSSÁG AZ ÁLLATKERTBEN. Rendkívül izgalmas bűnügyi dráma. Főszerepekben: Lionel Atwill, Kathleen Burke, Charlie Ruggles.

HIREK

Karácsonyészaki karambol

*

A világ figyelmé, szívedobbanása és ájult bámulata Lagny városa felé irányul, ahol szombatról vasárnapra virradó éjjel, a francia nemzetre olyan gyász lavínja szakadt, amely példátlan az utolsó esztendő egyébként gyakori vasuti szerencsétlenség-listáján. Hat, vagy hétezer lakosa van Lagny-nak, a francia keleti vasut-társaság helyi érdekű vasutai közlekednek itt, azokkal a hatalmas villámvonatokkal és expresszekkel találkozáva, amelyek Strassbourg, Bordeaux és Bar le Duc városokat kötik össze Párisal. Ennek a katasztrófának akkor is világjelentősége van, ha véletlenül nem karácsonyra virradó éjszakán történik. Ezt a vonatot ezen az éjszakán — a strassbourgi gyorsról van szó — nem angyalszárnyak vezették és a szemafórok, a jelzőlámpák és az állomási ivilámpák semmiesetre sem téveszthetők össze azokkal a csillagokkal, amelyek a betlehemi jászol fölé mosolyogtak. Végzetes ünnepi este volt, eddig több, mint kétszáz halottról szól a krónika, olyan katasztrófa, amit Lebrun köztársasági elnök kivánságára tíz, vagy tizenkét óra hosszat nem is mertek közölni a francia nyilvánossággal.

Azok a katasztrófák, amelyek a legutolsó esztendőben megreszkettették a világ közvéleményét, mind eltörpülnek a magyarországi biatorbágyi és jüterbogi katasztrófa mellett. E két drámának — amelynél éppen úgy aszisztált az egész világ részvéte, — mint a hogy most az emberi szívek halk üteme Franciaország felé veri a ritmust — egy örült, vagy egy gonosztevő volt az oka. Matuskával azóta is labdázik a paragrafus. Egyik állam a másiknak adja ki, egyik állam másik után tárgyalja le, alig mulik el az európai újságírás felületén egy hónap, hogy valami frisset, érdekessé, vagy izgatót ne olvashánk Matuska uról, akinek a leányát ma örökbefogadják, akinek felesége tegnapelőtt meghal és aki valami új vallásfilozófiai munkán töri a fejét, jól fűtött börtönében, mert még mindeddig nem számolt el vele az igazságszolgáltatás. Huszonkét halottja volt a biatorbágyi megéynletnek, épp olyan békés, ártatlan és mit sem sejtő emberek és családok végzetes kataklizmája, mint amilyen ez a karácsonyi lagny-i dráma!

A francia nép — esperit-jénél fogva — nem tartozik a gyászos kedélyberendezésű nemzetek közé. Erre a katasztrófára felhőrdült. Az egész keleti vasut-társaság letartóztatását követeli a közvélemény. Nem is a mozdonyvezetőt, nem is az állomásfőnököt, vagy nem a hideg gépalkatrészeket, a féket és a motort teszi felelőssé, sem a gőzspót, amely felmondta a szolgálatot, amikor a mozdony a tilosra állított pályatesten elhaladt. A katasztrófa mértékét talán annál a négy sebesült diáknál kellene lemérni először, amelyek most a párisi kórházakban vándorol, hogy megtalálja a szüleit, mert a megfagyott és vérbe borult holttestek között nem sikerült ráismerniök anyjukra és apjukra. Vagy ott kezdjük-e, hogy a karácsonyi ajándékot gondosan becsomagoló anya öröngve zokog kisfia holt-teteje mellett? Nem, hiába, a háború fantasztikus borzalmait mégis lesimultak és leenyhültek annyira, hogy ezt a katasztrófát már a békedramáknak járó tisztelettel és borzongással gyászoljuk meg önmagunkban, egy mindent átfogó humanitás templomi íve alatt és bármilyen messze is esik tőlünk Lagny állomása, még a karácsonyi szeretet forrásától megpuhult szívünk ott silbakol a mentő-csapatok mellett, hogy az emberi részvét mély rezdületét borítsa lepelként a holt-tetekre fölé.

És ha a biatorbágyi huszonkét ember halála egy örült, vagy egy vakmerő merénylő ki- és beszámíthatatlan cselekedete, akkor törvény elé mindazokkal, akik most tizszer annyi embernek okozták — ha nem is előre megfontolt szándékkal, csak könnyelműségből, hanyagságból, elmézésből, vagy léhaságból —

ezt a karácsonyi borzalmat. Törvény elé velük, akkor is, ha a lánca a strassbourgi gőzmozdony fűtőjéről kezdődik és a francia keleti vasut-társaság magánvállalkozásának vezérigazgatósági szobájában végződik. Amikor a betlehemi jászol annak a gyermeknek adott bölcsőt, aki megváltotta a világot, a lagny-i állomáson talán kétszáz, vagy annál is több francia gyermek jutott árvaságra. A világ lelkiismerete — túl a diplomáciai, nemzeti és politikai konfliktusokon — e peroben együtt dobog a franciák gyászával, bánatával és lelkiismeretével és könyörtelen pereat-ot kiált a bűnösök felé!

— **HDOPROGNÓZIS:** Boros, ködös idő, havazások, vagy havas esők, fagypont körül hőmérséklet várható.

— **A király programja.** Bucurestiből jelentik: A király hétfőn Bucurestibe megy, ahol részt vesz az újévi Istentiszteleten, amelyet a metropolita székesegyházában tartanak meg. Utána visszatér Sinaia, ahonnan január 6-ikán, Vizkereszt napján utazik ismét a fővárosba. Ekkor részt vesz a szokásos ünnepségeken, majd január tizedikén megnyitja a parlament ülését. Január elsején az uralkodó napiparancsot intéz a hadsereghez.

— **Elmarad a bolgár királyi pár sinaiai látogatása.** Szófiából jelentik: Mint ismeretes, úgy volt, hogy Boris bolgár király és a bolgár királynő január 15-én látogatást tesznek Károly román királynál. A bolgár uralkodó pár számára a sinaiai Peles-kastélyban már külön lakosztályt készítettek el, most azonban Boris király váratlanul megváltoztatta a látogatás idejét, miután influenzában eléggé súlyosan megbetegedett.

— **Előleptetések a tisztikarban.** Bucurestiből jelentik: Az uralkodó ma aláírta a tiszt előleptetésekről szóló királyi dekrétumot, amely január elsején lép életbe.

Rádiók, csillárok, égők

Legolcsóbb beszerzés **ELECTRICA** Sambura Str. Metianu 11. (Forray-u.)

— **Új szenzáció készül a Skoda-ügy körül.** Bucurestiből jelentik: A kormány hivatalos lapja a Viitorul bejelenti, hogy megkezdte azoknak névsorának közzétételét, akik a Skoda-ügyben kijárási jutalmakat kaptak. A lap közli, hogy ezt a közzétételt gyógyításának egyik eszközeként tartja szükségesnek.

Kegyelemt kért Lubbe számára a holland kormány

Berlinből jelentik: A holland kormány itteni ügyvivője jegyzéket nyújtott át Neurath német birodalmi külügyminiszternek, amely szerint a holland kormány aziránt interveniál, hogy Van der Lubbe holland állampolgár halálát illető kegyelemből enyhítse a német köztársaság elnöke.

— **Meghalt az első katalán elnök.** Madridból jelentik: Macia ezredes, a katalán állam első elnöke hetvennyolc éves korában elhunyt. Macia tudvalevőleg a spanyol királyság bukása után kiáltotta ki a független katalán államot és elnöke ő maga lett. Később azonban megegyezett Zamorra köztársasági elnökkel és Katalánia a spanyol köztársaság keretén belül független államot alkotott, külön törvényhozással és kormánnyal. Elnöke ismét Macia lett, akit a katalán választások százszázalékosan igazoltak.

— **A vér fölfrissítése céljából ajánlatos néhány napon át korán reggel egy pohár természetes „Ferenc József” keserűvizet inni.** Az egész világon rendelik az orvosok a valódi Ferenc József viz használatát, mert ez szabályozza a bél működést, erősíti a gyomrot, javítja a vért, megnyugtatja az idegeket és ezáltal új életet teremt.

— **Restaurációs jelek Németországban.** Berlinből jelentik: A porosz belügyminiszter megengedte, hogy a hivatalos helyiségekben az 1920-ban eltávolított császári képeket és uralkodói felségjelvényeket visszahelyezzék. Hasonló rendeletet adott ki a porosz gazdasági miniszter is az alája tartozó hivatalokhoz.

Ujbor 10 lejért

őborok, aszu, csemege-szőlő kaphatók: 4905

Messzer borpince

volt Teleky-utca 7. szám.

Rádió és rádióbatteria

legolcsóbban viszonteladónak

Hirschmann & I

ARAD, Strada Gh. Lazar 17.

4918

— Az Aradi Közlöny karácsonyi számának nagy sikere. Olvasóközönségünk nagy tábora alapította meg, hogy heteken át tartó gondos és szeretetteljes munkánk eredménye, az Aradi Közlöny kötetnyi terjedelmű, gazdag tartalmú karácsonyi száma ezuttal is az egész magyar újságírás komoly eseménye volt. Az Aradi Közlöny negyvenkilencedik karácsonyi száma lapunk sok ezer előfizetője, olvasója és barátja körében szinte tetszést aratott. Áldozatkésztségünk ezuttal is ódalmosan győzedelmeskedett a gazdasági általános pesszimizmus felett és negyvennyolc oldalas karácsonyiünnepi számunk így került nemcsak tartalomban, hanem terjedelemben is az erdélyi magyar napilapok élére. Az egész erdélyi magyar újságíródalomban az Aradi Közlöny karácsonyi száma jelent meg a legnagyobb oldalterjedelemben. A mi számunkra karácsonyi számunk osztatlan sikere azt jelenti, hogy negyvenkilenc év eltelté csak gazdagította, csak megizmosította az Aradi Közlöny programját és ennek a programnak eredményeit: mindig a legszebbet, a legjobbat és a legelőbbet Erdély magyarjairól! Az Aradi Közlöny a jól végzett munka öntudatával folytatja a maga egyes utját tovább azon az úton, amelyen az ötvenedik Karácsonyiünnep felé haladva a minden oldalról megnyitkozó elismerés teljes mértékben kárpótol bennünket minden megfeszített, becsületes munkáért és minden kötelességünk, örömmel vállalt áldozatkészségünkért.

— **Házasság.** Török Gyula Bucurest-i felleveskedő karácsony másodnapján házasságot kötött az aradi anyakönyvvezetői hivatalban Getlér Piroksa urkeánnyal. Az ifjú párt Tatu János polgármester adta össze. Tanúk voltak: Kaufmann Lajos, a „Központi” szálloda tulajdonosa és Ungurean Béla ny. bankigazgató.

CONCURENTA

TŰZIFAJA

LEGJOBB és LEGOLCSÓBB

v. Választó-ucca 176—178. 4948

— A „gleichschaltot” karácsony. Londonból jelentik: A Daily Express szerint a német birodalmi propaganda minisztérium még a karácsonyi ünnepek előtt bizalmas rendeletben értesítette az összes lapok és folyóiratok szerkesztőseit, hogy a karácsonyi cikkekben ne használják a Betlehem és Názáret neveket és lehetőleg ne említsenek meg egyetlen palesztinai helységet sem, mert Palesztina zsidó állam és a zsidóságnak propagandát csinálni helytelen.

— **Szívbetegnek és érelmeszesedésben szenvedőknek** a természetes „Ferenc József” keserűviz használata könnyű és pontos bélműködést biztosít.

— **Lunacsarszki meghalt.** Moszkvából jelentik: Hivatalos jelentés szerint Lunacsarszki volt népoktatásiügyi népbiztos hosszabb betegeskedés után a franciaországi Mentonban meghalt.

— **GERŐ dentist kizárólag nemesiemből és csak elsőrangú anyagból vállal mindenféle fogmunkát olcsó díjazásért.** Str. Consistoriului (v. Batthyány-ucca) 11. 4554

— **Halálozás.** Özvegy Berwanger József-né született Korsos Éva hosszas szenvedés után 68 éves korában elhunyt. Az idős uriaszony elhunyt kiterjedt rokonságát mély gyászba borította. Temetése holnap, csütörtökön délelőtt 10 órakor lesz Kiszszentmiklóson.

Villanyégők, csillárok, ELEMÉK, ACCUMULATOROK és szerelési cikkek „Mercur” könyvre is olcsón 4772
Schwarcz Árpád Arad, v. Lázár V-ucca

— **Megszűnt egy közel 300 éves napilap.** Berlinből jelentik: A németországi sajtó egyik tekintélyes organuma december végén utóljára jelent meg. A Königsberger Zeitung vezetősége elhatározta, hogy a lapot, amelyet 1640-ben alapítottak s amely Európa egyik legrégebbi napilapja volt, megszünteti.

— **Ma az alanti gyógyszerárak tartanak éjjeli szolgálatot:**

KAIN: Piața Avram Iancu (Szabadság-fér.)
NIEDERMAYER: Piața Sit. Sava (Kefemen-tér.)
RÉNYI: Bul. Reg. Maria (Andrássy-tér.)

— Svájcba utazott a román trónörökös. Bucurestiből jelentik: Mihály román trónörökös ma reggel hét órakor, az Orient-expressz-szel Bucurestiből Svájcba utazott.

— A pápa karácsonya. Rómából jelentik: A Szentatya ezidén karácsonykor nem tartotta meg a szokásos kihallgatásokat, úgy, hogy a vatikáni nagy embervándolás ebben az évben elmaradt. A Szentestén a pápa magánkápolnájában mondott misét.

— Súlyos műtéten esett át egy aradi ügyvéd felesége. Közvetlenül a karácsonyi ünnepek előtt az aradmegyei közpórház belgyógyászati osztályára szállították súlyos gyomorfájdalmakkal dr. Gherman Dante aradi ügyvéd feleségét. Az ur-asszonyt Pescariu János dr. belgyógyász-főorvos, majd Schmidt János dr. és Moldovan János dr. igazgató-főorvos vizsgálták meg és egybehangzóan megállapították, hogy a betegnek mielőbb gyomorműtétet kell végrehajtani. Az operáció karácsony első napjára virradó éjszaka folyt le Moldovan dr. igazgató-főorvos és Schmidt János dr. főorvos részvételével és kitűnően sikerült. Dr. Gherman Dante-nek állapota a műtét óta rohamosan javul.

— Székrekedésnél, emésztési zavaroknál, gyomorégésnél, vértódulásnál, fejfájásnál, álmatlanság nál, általános rosszulléán igyunk reggel éhgyomorra 1 pohár természetes „Ferenc József” keserűvizet.

— Heidelberg Györgyöt szabadlábra helyezték. Budapestről jelentik: Heidelberg Györgyöt, Magyarország egyik legtekintélyesebb magánbankházának főnökét, akit egy évvel ezelőtt a valutarendőrség letartóztatott és akit a bíróság egy évi és három hónapi börtönbüntetésre ítélte, ma szabadlábra helyezték. A fiatal Heidelberg első útja szülei sírjához vezetett, ahol hosszasan imádkozott. Hír szerint Heidelberg György likvidálja örökségét és Párisba költözik, ahol egyik régi üzletfele, Garde Eugenio délamerikai milliós üzleteit fogja vezetni.

— Táncestély a Fehér Kereszt-szálló gyémánttermében. Hétfőn este, karácsony első napján a Fehér Kereszt-szálló gyémánttermében az Országos Zeneművészek aradi és megyei tagozata nagyszabású táncestélyt rendezett. A kitűnően sikerült multság már a kora esti órákban rengeteg érdeklődőt vonzott az elegáns terembe, ahol már éjjel után ugyszólván mozdulni sem lehetett a táncolóktól. A legjobb hangulatban a reggeli órákban ért véget a nagyszerű multság, amelynek kifogástalan rendezése Faur István titkár és Illi József pénztárnok érdeme. A késő éjszakai órákban rendezték meg a szépségversenyt, amit nagy fölénytel Okos Mancika, pankotai urileány nyert meg.

— Betörök a Iasi-i Kereskedelmi és Ipar-kamarában. Isából jelentik: Az elmúlt éjszaka betörök jártak a Iasi-i Kereskedelmi és Ipar-kamara irodáiban. A kamara páncélszekrényében 100 ezer lej volt, a betörök azonban a szekrényt nem tudták megfúrni és ezért csak kisebb értékeket vittek magukkal.

— Magyar-román jégghokki meccs. Január 20-ikán és 21-ikén Bucurestiben román-magyar jégghokki meccset rendeznek.

Emlék

(Anyámnak)

Emlékeim közt ez a kép maradt:
Kisvárosi december... este...
A hó zenél a lábaink alatt,
Vidám arcunk szeles-pirosra festve.

Az ablakokban jégvirágok nyílnak,
Csak a mi szívünk oly forró, meleg,
Ugy gondolok rá könnyhullatva vissza
Mint játékat siratja a gyerek.

És gondolok a régi szép mesékre
Amiket akkor meséltél nekem,
És elnézem a zuzmarás, vén fákat,
S a gyermekmesék álmát temetem...

DÉVÉNY ANDOR.

Újévi szükségleteit

szvettert, harisynát,
pulovert, keztyűt,
téli alsóneműt

a legnagyobb választékban

olcsóbb árban

Bársony

áruházban szeresheti be,
CONSUM-vezéknök
készpénz árak. 8631

— Szegények Szilvesztere. A Nővédelmi Hivatal — az aradi jószívek segítségével — háromszáz szegényét szokta megvendéglenni az év utolsó napján. Kérjük azokat, akik akciókban eddig is segítségünkre voltak, hogy az ünnepi töltött káposztából, diós- és mákosüteményből valamit tegyenek félre és azt december 31-én, vasárnap délután 9 órára küldjék el a római katolikus plébániahivatal udvarára, ahol az egyesületi tagok átveszik. Az adakozóknak előre is hálás köszönetet mond Vátsárhelyi Janka elnök.

AZ UTOLSÓ FÉRFI A FÖLDÖN

RAUL ROULIEN

— Karácsonyi gyermekelőadás a Minorita Kulturházban. Vasárnap délután 4 órai kezdettel az aradi Minorita-Kulturházban az Urileányok Mária-kongregációjának karácsonyi gyermekelőadása folyt le. A Kulturházat zsúfolásig megtöltö a közönség sokat tapsolt a szereplőknek. Baumann Nusi, Kovács Baby, Morár Flori, Vince A., Bischoff E., Czédly N., Stiaszny Alice, Kanyuk Klára, Fekete Mária, Rossi Janka, Birkenheuer Magda, Vadász Ella, Budás Márta, Dandi T., Szabó E., Barthel R., Bandur A., Szántó E., Sefcsik K., Hingrer E., Stollmayer M., Horváth G., Kardos E., Schreiber D., Tóth S., Merklé M., Bartha M., Burdan T., Leiber B., Kondor K., Diel A., Taraba E., Seprényi E., Pintér, Göllner J., Paulini Z., Bogyó K., Szabó M., Dingfelder Józsi, Gellai Kató, Menzler Kató, Lukács Erzsi, Hász Jolán, Kis Erzsi, Hollósi Mária, Gábor Mancsi, Tóth Pubi, Hollósi Annus, Vekov Iona, Ruttkay Mária, Ficker Pubi és Rusz Klári szerepeltek sikerrel.

— Véget ért a Hakoah ping-pong versenye. A Hakoah karácsony két napján rendezte asztali teniszversenyét, amelynek szenzációja az, hogy a krekkek lemaradtak. Eredmények: férfiak egyes I. osztály: 1. Glancz II. 2. Jakobovits. 3. Albert és Ponta. — Férfi egyes II. osztály: 1. Glancz II. 2. Junget. 3. Izsó.

— MEGETTEK KÉT VÁLASZTÓT A FARKASOK. Clujról jelentik: Megrendítő tragédia történt Bánffyhyrad közelében, ahol két gazdát megdámadtak és feltáptak a farkasok. A közei Marisel község felé tartott választás után a két gazda. Mindössze botjuk volt és amikor az országúton megtámadta őket egy farkascorda, a futásban igyekeztek menekülést találni. A farkasok azonban beérték a megrémült embereket és másnap reggelre már csak lábszárcsontjaikat találták meg.

ÉLJEN AZ ÉLET!

A LEGSZEBB AMERIKAI NŐK

— Istentisztelet közben leszurtak egy örmény érseket. New-Yorkból jelentik: Feltűnést keltő gyilkosság történt a newyorki örménynegyedben, ahol a karácsonyi istentisztelet közben meggyilkolták Kurian örmény érseket. A gyilkosság előzményei arra vezethetők vissza, hogy Kurian az utóbbi időben a newyorki örmény misszió-egyesületek gyűlésein tartott előadásiban szovjetbarát kijelentéseket tett. A newyorki örménynegyed szélsőjobboldali emigráncsoportja akciót indított az érsek ellen, akinek lemondását követelték. Az érsek azonban ezt megtagadta és ezért biztosra veszik, hogy a gyilkos — aki a templomból a büntény után nyomtalanul eltűnt — a jobboldali emigránsok köréhez tartozik.

— Fagyhullám Amerikában. New-Yorkból jelentik: Az Egyesült-Államokon szörnyű pusztító fagyhullám vonul végig. Yova, Dél-dakota és Michigan államokban hóvihar tombol. Minesottában pedig ma mínusz 44 fok Celsius volt a hőmérséklet Chicagóban — ahol mínusz 23 fokot mutatott a hőmérő — több ember megfagyott.

— Schiller Sándor urat kérjük, adja le pontos címét a kiadóhivatalunkban, fontos közölni való miatt.

— Estély Ujmikélakán. Nagysikerű műsoros estélyt rendezett karácsony első napján az Ujmikélakai Katolikus Kör a Szilágyi-féle vendéglő helyiségében, amelyet zsúfolásig megtöltött nemcsak a mikélakai, hanem az aradi közönség is. A műsor bevezető száma a Tihi-nővérek román tánca volt, amelyet a következő multságos egyfelvonásosok követtek: Diéta, Hej színművész. Egy óra az örültek házában. Menyasszonytánc. A szereplők közül sok tapsot kaptak: Fuchs Nusika, Zborovszki Pancika, Csandli Nusika, Márkus Pista, Drága Gyula, Zborovszki Károly, valamint: Dokmány Mariska, Tihi nővérek, Csandli Pál, Trájer Ferenc, Kovács Mihály, Hókfelner József, Barják Ferenc, Lepis István, Boros József, Drága Bella, Eberlein József. A konferanszié szerepét Hókfelner József töltötte be ötletesen. A műsoros est sikeréért elsősorban a fáradhatatlan rendezőket: Fuchs Ádámot, Kákonyi Károlyt és Hoffer Józsefet illeti elismerés.

— Közlekedésügyi államtikárság készül Magyarországon. Budapestről jelentik: Már hónapok óta híresztelik, hogy a kereskedelemügyi minisztérium kebelében közlekedésügyi államtikárságot állítanak fel, hogy a közlekedésügyek egy kéz irányítása alá kerüljenek. Az új állásba hírszerint Dálnoki Kovács Gyula vezérkari ezredesi, a honvédelmi minisztérium mérnökkari osztályának főnökét fogják kinevezni.

A LEGMODERNEBB DIVAT

ÉNEK, ZENE, TÁNC, REVÜ

— Bankógyárat rendezett be egy bécsi család. Bécsből jelentik: A rendőrség tetartóztatta Haslinger Ferenc hatvannyolc éves asztalos és két fiát, akik hamis 100 schillinges bankjegyeket gyártottak és hoztak forgalomba. Haslinger azelőtt hivatásos fényképész volt s inséges anyagi helyzetén pénzhamisítással akart segíteni.

— Tűz a nagyváradi Carmen-cipőgyárban. Nagyváradról jelentik: Szombaton délelőtt a nagyváradi Carmen-cipőáruházban tűz ütött ki. A veszélyes tűzhöz nagy apparátussal vonultak ki a tűzoltók. A munkájukat azonban megnehezítette, hogy a vízcsapok befagytak és a szomszédos utcából kellett vezetni a vizet az oltáshoz. A tűzoltók egy órai megfeszített munka után lokalizálták a tüzet. Nagyszerű géberendezések és nyersárú lett a tűz martaléka. A kár az igazgatóság megállapítása szerint meghaladja az egymillió lejt.

INGYEN

hallgatja fél évig

4747

rádióját,

mert ennyi időre mi fizetjük ki előfizetését, ha a 1. évben veszi meg a legújabb típusú

ZERDIK KÉSZÜLEKET

WEISZ & COMP

rádió-szaküzletben Arad, Dacia kávéház mellett

— Vasuti szerencsétlenség Torda és Abrudbánya között. Tordáról jelentik: Torda és Abrudbánya között ma egy keskenyvágányú vonat kisiklott. A mozdony, valamint két harmadosztályú kocsit felborult, a mozdonyvezető, a fűtő és több utas pedig megsebesült. Az utasok gyalog folytatták útjukat a legközelebbi faluig. A szerencsétlenséggel kapcsolatban az a gyanú is felmerült, hogy azt bűnös kezek idézték elő és ebben az irányban a legerélyesebb vizsgálatot vezették be.

— Dühöngő vihar a Fekete-tengeren. Bucurestiből jelentik: A Fekete-tengeren borzalmas vihar dühöng, amely lehetetlenné teszi a hajó-forgalmat. A karácsonyi ünnepek alatt számos, a Fekete-tengeren lévő hajó adott le S. O. S.-jeleket.

— Halálos karácsonyfa-ünnep Bánffyváradról jelentik: Tudorean János cipész karácsony előestéjén hatalmas karácsonyfával örvendeztette meg három és fél éves kisleányát. Vacsora után az apa és leánya aludni tértek, de a karácsonyfa gyertyáit égvé hagyták. Az éjszaka folyamán az egyik gerenda tüzet fogott és a füst megölte mindkettőjüket. Mire a szomszédok a lángokra figyelmesek lettek és behatoltak a szobába, mindketten szénázva égettek.

Alku

— Ugyebár, tanár ur adott hegedűleckéket a tiannak 4 márkáért?

— Igen.

— És mennyit kérte azért, hogy le szoktassa a hegedülésről?

— Somlay Julia és Fekete Tivadar a „Hakoah” Szilveszter-estélyén. Lázasan folynak az előkészületek a Hakoah szilveszteri estélyére, amely a szezon egyik legérdekesebb és legelőkelőbb nivóú eseményévé alakult. Husztagu rendezőgárda gondoskodik arról, hogy az új klubhelyiség fényesen dekorált falai között a szórakozni vágyó szilveszteri publikum hangulata csakugyan elérje az újévi mámor legszebb fokát. Számos olyan programpontra lesz ennek az estnek, amely minden aradi szilveszteri attrakciót felülmúl. A rendezőbizottságnak sikerült megnyernie az aradi színtársulat előkelő és tehetséges művésznőjét, Somlay Juliát, aki a műsor keretében két modern chausont ad elő, azzal a rutinnal és felkészültséggel, amely az aradi színpadon is sorozatos sikert aratott számára. A műsor keretében aktuális éjszaki köszöntőt mond el Fekete Tivadar, akinek közismert szellemessége garancia arra, hogy a megjelent közönség a Hakoah Szilveszterén fogja legjobban érezni magát ezen az éjszakán Aradon. A műsorban aktuális Hacsék-Sajó-tréfák és számos más meglepetés szerepel. A Hakoah Szilvesztere iránt való érdeklődés a városban szokottanul nagy.

Frack és smokkingok

legszébb kivitelben készülnek

Sámsón urisabóságában, v. Salacz-u. 4785

— Gabos Jenő dr. előadása a Magyar Otthonban. Osztatlan érdeklődés előzi meg a Magyar Párt közművelődési szakosztálya 29-1, péntek esti előadását. Gabos Jenő dr. neves aradi ügyvéd, az Iparosotthon kiváló jogtanácsosa és ügyésze az ipar keletkezését, kialakulását és fejlődését ismerteti az őstörtől napjainkig. Az előadás keretében történelmi visszafelé nyújt a kiváló előadó az ipar legprimitívebb közszereszméitől és névtelen uttorítól kezdve egész a huszadik század legmodernebb rádió- és villamostech. nikáig és reprezentánsaiig. Az előadás pont 7 órakor kezdődik a Magyar Otthonban (v. Zrínyi-u. 8.) és teljesen díjtalan. Ruhátár nem kötelező, műsormegváltás nincsen.

— Nagyszerűen sikerült az AMTE táncos délutánja. Az AMTE kedden táncostea keretében szentelte fel tágas, új klubhelyiségét, amely a „Romanul” épületében van. Már a kora délutáni órákban zsúfolásig töltötte meg az ifjuság az AMTE klubjának nagy tánctermét és a legdivatosabb slágerekre, az esti órákig folyt a tánc. A belépődíj nélkül első ízben megrendezett táncos délután őszinte sikere arra készítette a klub vezetőségét, hogy újabb mulatságokat rendezzen és máris elhatározták, hogy Szilveszter este nagyszabású táncos estélyt rendeznek.

— Az Országos Mérnöksövetség (A. G. I. R.) aradi tagozata nagyszabású táncos teaestélyt rendez 1934. február 3-án, este 6 órakor a Mérnök-egyesület helyiségében: Bul. Reg. Ferdinand 4. II. emelet.

— Az 1934. év témája a magyar ifjuság szilveszteri mulatsága lesz. A rendezőgárda tegnap este tartotta első megbeszélését, ahol az estély újszerű programját vitatták meg. Az estély előreláthatólag az 1933. év legsikerültebb és lehangulatossabb befejező mulatsága lesz.

KERJEN

ÖRÖLT SÓT és KRISTÁLYCUKROT

csakis olyan papírzsákban, mint a cementzsákok. A papírzsákok erősek, tiszták, áthatlanok és olcsóbbak, továbbá megőrzik tartalmukat a nedvességtől és sok más előnnyel is bírnak

KÖVETELJEN TEHAT CSAKIS PAPIRZSÁK CSOMAGOLAST!

SPORT KÖZLÖNY

Nagyvárad csapatok értékes sikersorozata Franciaországban

A NAC diadalutja — Tizenegy góllal szemben egyet kapott — Győzött a Crisana is

A nagyvárad csapatok komoly, számottevő sikereket könyvelhetnek el. Ugy a NAC, mint a Crisana győzött és a NAC nem kisebb ellenfelet intézett el, mint a párisi Club Francaist, még hozzá imponáló gólaránnyal. A nagyvárad csapatok sikerén túl megállapíthatjuk, hogy ezek a győzelmek az ország futball-sportjának presztizsét nagymértékben emelik, mert a külföld is a NAC, illetve a Crisana eredményein keresztül mérlegeli az itteni erőviszonyokat.

NAC

A nagyvárad zöld-fehérek 24-én Cherbourgban, az FC Cherbourg ellen meccseltek s 4:0-ás féldő után, 5:1 arányban, imponáló győzelmet arattak. A gólok Bodola (3) Kovács és Rónai osztottak. — Másnap a várad

zöld-fehérek Párisban, a francia főváros egyik legismertebb csapatával, a Club Francaissal vették fel a küzdelmet. A NAC 6:0 (2:0) imponáló arányú győzelmet ért el. Kocsis lőtt három gólt, Bodola és Kovács egyet-egyet, míg a hatodik gól öngólból esett. A NAC legközelebbi meccsét Strassburgban látsza.

Crisana

A másik várad csapat, a Crisana, Párisban játszott, ahol a Párisban lakó svájciak csapata, a VS Suisse volt az ellenfele. Csonka, Baráti és Bonátz góljaival 3:1 (3:0) arányban győzött a Crisana. — Nagyvárad jelentés arról számol be, hogy a turavezető Chis dr. hazatér, szerepkörét Poenariu dr. veszi át, aki a harcképtelen Varjasi helyének pótlására egy kölcsön hátvédet visz.

Phöbus

Az újonc I. ligacsapat jól kezdett. Első mérkőzését az US Lucchese ellen játszotta. 3:3-as döntetlen eredménnyel. — Másnap az US Mantova ellen 4:1 irányban győztek.

Ferencváros

A Ferencváros hatalmas meglepetésre Aachenben, a városi válogatott ellen nem tudott győzni, 2:2 arányban, döntetlenül játszott. Másnap kiköszörülte a csorbát. Különben a városi válogatott ellen könnyű győzelmet aratott, eredmény 7:2 volt.

Szeged FC

Kétségtől a legnehezebb szerepet a szegediek kitűnő proficsapata, a Szeged FC vállalta magára. A Szeged karácsonyi körmerkőzést játszott Bécsben, ahol a Rapidot és a WAC-ot kapta ellenfelül. A Szeged FC a Rapidtól 8:3 arányú vereséget szenvedett, míg másnap a WAC-ot pompás játék után 4:2-re verte.

Hungária

A Hungária csapata kellemes meglepetést szerzett a hivelnek, kétszer játszott és mind a két ízben győzött, így a legegyszerűsebb teljesítményt nyújtotta. — Első nap Mannheim válogatottjával szemben 2:0 (2:0) arányban győzött, míg másnap a karlsruhei válogatottat intézte el szintén 2:0 arányban.

Kispest

A kispesti gólhenger ismét hibátlanul működött, igaz, hogy a Kispestnek gyengébb ellenfelek jutottak. — Caen ellen 8:1-re, Morlaix ellen 5:1-re győzött a Kispest.

Ujpest

Az újpestiek afrikai bemutatkozója szenzációsan sikerült, de ezt a nagy diadalt lerontotta a másnapi döntetlen. Casablancában, az ottani Racing Club ellen 7:0-ra győzött az újpesti csapat, másnap a marokkói válogatottal csak 1:1-re játszott.

Budai „11”

A budaiak Pármában, az SC Parma ellen 1:1-re játszottak, másnap az AS Calcio Reggiana ellen játszott és 7:2 arányban győzött.

III. ker. FC

Az újalkiak Görögországot járták. Az első napon Athénben az Enossi ellen 2:0-ra győztek, majd másnap ugyancsak 2:0-ra verték a Panatineicos csapatát.

Vegyes csapat

A Nemzeti, Somogy és Attila kombináltja Portugáliában játszik. Első mérkőzését Oportóban, az ottani kombinált ellen játszotta és 7:4 arányú vereséget szenvedett, másnap ugyanazon ellenféllel szemben 5:4-re győzött.

Ökölvívóverseny Temesváron

Aradról a Hakoah csapata vett részt

Temesvárról jelentik: Az itteni CFR és TMTE tegnap együttesen ökölvívó versenyt rendeztek, amelyen az Ilsa, az aradi Hakoah és a resicai UDR ökölvívói is részt vettek. A verseny eredményei a következők voltak:

Grosz (CFR)—Metzger (CFR) könnyű súlyú, győz Grosz pontozással. Opitner (Ilsa)—Glumer (CFR) papírsúlyú, eldöntetlenül végződött. Gavrilenko (TMTE)—Szabó (CFR) boutam súlyú, győz Gavrilenko pontozással. Ilice III. (TMTE)—Szabó (UDR) nehéz súlyú, győz Ilice pontozással. Ilice II. (TMTE)—Tóth I. (UDR) könnyű súlyú, győz Tóth pontozással. Havics (TMTE)—Mneri (Hakoah) könnyű súlyú. A zsüri Havicsot jelentette ki győztesnek, de a közönség a döntést zúgolóddással fogadta, mert a mérkőzés döntetlen volt. Dörgler (Ilsa)—Geröci II. (Ilsa) iskola-mérkőzése mutattak be. Utána Romanovszky (CFR)—Simon (Hakoah) mérkőztek és Simon győzött pontozással. Majd Rentz (CFR) győzött pontozással Totka (UDR) ellen welter-súlyban. Ezután még Lungu (CFR) három raundos iskola-ökölvívást mutatott be és ellenfelei voltak Romanovszky, Rentz és Grosz.

Tizenhárom győzelem, hat döntetlen és három vereség a magyar csapatok karácsonyi turamérlege

Huszonkét meccset játszottak három nap alatt

A magyar csapatok karácsonyi nagyüzemet bonyolítottak le. Az eredmény kielégítő, ugyanis 22 mérkőzésből tizenhármal nyertek meg, hat ízben döntetlenül végeztek, míg három ízben szenvedtek vereséget.

Bocskai

A Bocskai csapata az ünnep minden napján játszott, még hozzá két ízben olyan ellenféllel vette fel a küzdelmet, mint az FC Genova. Első nap a Bocskai 5:3 arányban győzött. Az első gólt Vincze rugta, majd Eöri lövése jutott a hálóba. Markos góljával már 3:0-ra vezet a Bocskai, utána javít a Genova.

Szünet után Pepoli, az AMTE volt csatár-játékosa 3:2-re hozta fel a csapatát

és Eöri újabb két gólját biztosítja be a győzelmet, amikor a Magyarországról elszármazott Miklósi állította be a végeredményt. — Másodnap már 0:2-re vezetett a Genova, de a Bocskainak végeredményben 2:2-re sikerült javítani. — Harmadnap a Bocskai Livornóban, az FC Livorno gyengébb képességű csapatától 3:2 arányú vereséget szenvedett.

Az Erdélyi Zsidó Nemzeti Szövetség és az Aviva-Barisszia országos konferenciája Aradon

Hódoló távirat a királynak — Érdekes határozatok

Az erdélyi Aviva-Barisszia, a zsidó akadémikus ifjúság által megszervezett mozgalom vasárnap, hétfőn, kedden és szerdán Aradon tartotta tizedik, jubiláris konferenciáját. A megnyitó az Iparos-Otthon nagytermében folyt le vasárnap délelőtt huszonhat erdélyi városból érkezett 120 delegátus és többszáz vendég részvétele mellett. A konferenciát Kasztner Rezső az Új Kelet szerkesztője, az Aviva-Barisszia szervezet elnöke nyitotta meg román, héber és magyar nyelvű beszédrel, amelyben rámutatott egyrészt a mozgalom, másrészt pedig a konferencia céljaira. Az elnök indítványára a kongresszus hódoló táviratot küldött II. Károly király öfelségének. Voiticeanu János aradvárosi polgármesteri titkár a távollevő Ursu János dr. főpolgármester nevében hivatalosan üdvözölte a kongresszust, majd pedig Chilewitz Hermann az aradi ifjúsági tagozat, dr. Székely László az ifjúsági szervezet, dr. Dohány Sándor a Zsidó Nemzeti Szövetség, Kalmár József az aradi Zsidó Párt, dr. Kövess Lászlóné az aradi Wizo és Brecher Zsigmond a Hakoah részéről mondtak üdvözlő beszédeket. Az üdvözlő táviratok felolvasása után Danzig Hillel tartott előadást.

A tulajdonképpeni konferenciát a Zsidó Nemzeti Szövetség helyiségében tartották meg. Itt megválasztották a konferencia elnökségét, amelynek tagjai a következők: Reiter Ernő (Temesvár), Chilewitz Hermann és dr. Székely László (Arad), dr. Schächter László (Déva), a konferencia főtitkára pedig Surányi József. A tanácskozások során a delegátusok a szervezet ideológiáját vitatták meg, amelynek előadója Danzig Hillel volt. Surányi József a gazdasági bizottság javaslatát tárta a konferencia elé, dr. Schächter László pedig a Haluc-képző telep működéséről számolt be és javaslatot terjesztett elő a következő év Haluc-telepének felállítására vonatkozólag. Hurmitz, Roznicsenkov és Helleberg palesztinai kiküldöttek a palesztinai munkaközösségről és a zsidó nemzeti alap munkájáról számoltak be. A hozzászólások után a következők esztendőre is az eddigi vezetőséget választották meg. Ennek tagjai a következők: Kasztner Rezső, Danzig Hillel és Gutfried Jenő. Kedden este a delegátusok tiszteletére a szervezet aradi csoportja a Zsidó Nemzeti Szövetség helyiségében jólsikerült táncestélyt rendezett. A konferencia kifogástalan megrendezéséért Haber Lászlót és Benedek Jánost, valamint a szervezet aradi csoportját illeti elismerés.

Itt írjuk meg, hogy ugyancsak vasárnap, hétfőn és kedden négy zsidó szervezet: az Erdélyi Zsidó Nemzeti Szövetség Nagy Intéző-bizottsága, a Mizrahi országos szervezete és ifjúsági tagozata, a WIZO országos tanácsa és a Hanoar Hacioni Nagyváradon tartott konferenciát. A négy kongresszus közül kiemelkedik a vallásos és kulturális irányú Mizrahi összejövele, amelyen az ország összes csoportjai képviselték magukat és amelyen londoni, palesztinai, amsterdami, budapesti és bécsi delegátusok is megjelentek. A Mizrahi értekezletére az aradi szervezet Friedmann S. Józsefet és Steiner Jakab tanárt küldte ki, míg az ifjúsági szervezetet Neuländer Elemér vezetésével tíz aradi fiatalember képviselte. A WIZO kongresszuson Aradról Anhaltzer Ignác és dr. Fuchs Albertné jelentek meg. A Mizrahi kongresszuson elhatározták, hogy a Keren Kajemeth által felépített falvakban a legszigorúbban megtartják a szombatot és az ünnepeket. Határozatot hoztak arra vonatkozólag is, hogy a fiatalok és az öregek Mizrahi szervezetét egyesítik. Felszólalt a kongresszuson dr. Fischer Tivadar is. Élénk vitát váltott ki az a javaslat, hogy a Mizrahi lépjen ki a Zsidó Nemzeti Szövetségből. Steiner Jakab aradi delegátus a javaslat ellen szólalt fel és a kongresszus végül is úgy döntött, hogy a Mizrahi szervezet továbbra is a Zsidó Nemzeti Szövetséggel karöltve működik. Felszólalt a kongresszuson Raw Weiss angliai rabbi is, aki vasárnap Aradra érkezik és az aradi Zsidó-Otthonban tart előadást.

Vajvásárlók figyelmébe!

Tulhalmozott raktár végzett leszállított árban vásárolhat bárki:

1. Tea-vaj Lei 60.— kg.
1. Roquefort sajt Lei 200.— kg.
1. Új juh lótol-turó Lei 60.— kg.
További olcsó árakban Ementhali sajt.

„AROMAT” tejtermék
speciális üzlet és üzem
volt Asztalos Sándor-ucca 3.

KÖZGAZDASÁGI KÖZLÖNY

Emelkedés várható a román—magyar kereskedelmi forgalomban

Teljesen bevált a magánkompenzációs rendszer — Mit kap a romániai piac Magyarországtól?

Örvendetes jelentés érkezik Bucurestiből és Budapestről a román-magyar gazdasági kapcsolatok várható kimélyítéséről. A két ország között ez év április elsején megkötött kereskedelmi egyezmény, továbbá az ez év szeptemberében életbeléptetett magánkompenzációs rendszer teljesen bevált. 1932-ben Románia kivitele Magyarországra csupán 15 millió pengő, 1933-ban pedig már több mint 20 millió pengő volt, sőt a magánkompenzációs szerződés megkötése óta a forgalom számottevően emelkedett. A két állam között átmeneőleg gazdasági differencia támadt azért, mert a romániai export fejlődését nem követte a magyar kivitel ugyanolyan emelkedése. Magyarország 1932-ben Romániába 9 millió pengő értékű árut exportált és 1933. végéig a kivitel csak 12 millió pengőre fog emelkedni. Ez év végén Magyarország terhére 8—9 millió pengő passziva fog mutatkozni, ami bonyodalmas problémákat von maga után.

Felvetődik az a kérdés: egyáltalán lehetséges-e egyensúlyba hozni a magyar—román külkereskedelmi mérleget és a román—magyar kereskedelmi kapcsolatok kiépíthetők-e még erősebben? Hozzáértők kedvezően ítélik meg a megoldási lehetőségeket. Románia 1933-ban tízmillió pengő értékű petroléumot szállított Magyarországnak. Ebből 3.3 millió pengő a magyar kivitel kompenzációjára lett fordítva, de a fennmaradó 6.7 millió pengő felhasználására a még érvényben levő szerződések nem adnak utbaigazítást. E kérdés körül némi differencia keletkezett a román és a magyar kormány között. Románia szerint ugyanis a 6.7 millió pengő készpénzben fizetendő, a magyar kormány pedig azt állítja, hogy ez is árucseré alapon számolandó el, tehát Magyarországnak eszerint nem kellene készpénzben kifizetnie a 6.7 millió pengőt. Ezt a differenciát a legközelebb megindítandó román—magyar gazdasági tárgyalásokon fogják eldönteni.

Fejleszthetők-e a román—magyar gazda-

sági összeköttetések? — vetik fel a kérdést a romániai pénzügyi körökben.

Erre a válasz csak kedvező lehet, mert Magyarország nagy felvevőpiaca a romániai termékeknek a tüzi- és épületes, a petroléum, a vegyipar nyersanyagai valósággal nélkülözhetetlenek Magyarországon, mert a nagyon közeli szomszédi viszony és a valutáris lehetőségek rendkívül megkönnyítik a fenti anyagoknak Magyarországon való elhelyezését. A tüzifa igen nagy kiviteli cikke Romániának és kétségtelen, hogy Magyarország 1934-től sokkal több tüzifát fog importálni Romániából, mint azelőtt. Magyarországon köztudomás szerint erőszakosan irtották az erdősejteket és emiatt tüzifahiány állott be. Az erdőirtás következtében a magyarországi tüzifabevitel másfél millió pengőre szorították le. Mivel a kormány megtiltotta az erdőpusztítást, Magyarország a következő években Romániából 5—6 millió pengő értékű tüzifát fog vásárolni.

Romániai petroléumot Magyarország eddig vásárolt, de évente csak 10—14 millió pengő értékben. Most azt jelentik, hogy ez a tétel nem fog emelkedni. Ellenben pulnából nagyobb kivitelre számíthatunk, mert Magyarországon az építkezések fellendültek. Valószínű, hogy Magyarország 10—12 ezer vagon puhafát fog évenként Romániában vásárolni, ami a jelenlegi bevitelnek ötven százalékos emelkedését jelenti. Ugyanez a helyzet a sóbevitelnél is. A romániai só ellenében Magyarország igen jelentékeny számú tenyészállatokat, továbbá nemesített vetőmagvakat, papírt és mezőgazdasági gépeket szállít Romániába. A magyar gyárak a romániai kedvezőtlen pénzügyi viszonyok következtében hosszulejáratu hitelek adnának romániai vevőknek is, de a kompenzációs üzletek természete ezt csaknem teljesen kizárja. A Banca Nationalára nagy hivatás vár a két állam gazdasági forgalmának kimélyítésében, mert a magyarországi árukat vásárló román cégeknek a vásárlás erejéig visszeszámitolási hitelt nyújthatna.

A soborsini gróf Hunyady-birtok kihasználására alakult Corvin-részvénytársaság Aradra teszi át székhelyét

Gróf Hunyady Ferenc és neje kikapnak az igazgatóságból

Mint ismeretes, a néhai gróf Hunyady Károly soborsini birtokainak kihasználása céljából ez év nyarán Soborsin székhellyel megalakult a „Corvin erdő- és vadászati területek kihasználó részvénytársaság” közel ötmillió lej alaptőkével. A Hunyady Károly hagyatékában lévő birtokok részbeni értékesítése céljából tárgyalások folytak, amelyek egy kolozsvári lap értesülése szerint eredménnyel végeztek, amit igazolni látszik az a tény, hogy a részvénytársaság december 30-ra rendkívüli közgyűlést hívott egybe, amelyen fontos személyi változásokat visznek keresztül.

A közgyűlés tárgysorozataán ugyanis az alábbi érdekes pont is szerepel: gróf Hunyady Ferenc és felesége, továbbá Simon Mihály Pál dr. a részvénytársaság igazgatósági, illetve felügyelő-bizottsági tagjainak kilépése az igazgatóságból és felügyelő-bizottságból.

A vállalat cégét a tranzakció következtében megváltoztatják és az igazgatóság székhelyét Soborsinból Aradra helyezik át. Az igazgatóság elnöke ezután is Mocioni Antal, a királyi udvar fővadászmestere marad.

Mint értesülünk, a rendkívüli közgyűlésen betöltik a gróf Hunyady Ferenc és neje, valamint Simon Mihály Pál lemondása következtében megüresedő helyeket és a törvény alapján az elhunyt Hunyady Károly gróf örököseinek joguk van a soborsini ingatlanokat a fenti részvénytársaságnak eladni.

= Csehországban elrendelték a Romániában lévő követelések bejelentését. Prágából jelentik: A cseh kormány néhány héttel ezelőtt enyhítette deviza-intézkedéseit, most pedig visszavonta ezeket a könnyítéseket és elrendelte, hogy a cseh állampolgárok jelentésként be a csehszlovákiai nemzeti banknál külföldi követeléseiket. Különösen Romániában lévő követelések bejelentésének szükségességét hangsúlyozzák. Nem kell bejelenteni az angol, francia, svájci és holland követeléseket.

= A lej és a pengő javulása a nemzetközi pénzpiacokon. Zürichből jelentik: A közép-európai gyengébb valuták az elmúlt napokban megtartották árfolyamaikat. Kivétel a lej és a pengő. Ugyanis az előbbi 2.60-ról 2.65-re, az utóbbi pedig 68-ról 68 és félre szilárdult. Ellenben a csehszlovákiai korona 13.80-ra lankadt a magánforgalomban. A lej hivatalos árfolyama most is 3.05, a csehszlovákiai pedig 15.30.

= Erdélyi vállalatok számára kölcsönt folyósított a postacsekpenztár. Bucurestiből jelentik: Az Arad—Brádi Ipari r.-t. 645.404 lejes, CFR elleni követelését 516.323 lejre, a Grünstein Sámuel fia nagyváradi fatermelő cégét 466.189 lejes, szintén CFR elleni követelését 373.951 lejre számították le a postacsekpenztár és a nemzeti takarékpénztár című állami hitelintézetek, amelyek még néhány regáti vállalatnak is folyósítottak 2—3 millió lejes kölcsönt az államvasutaktól járó követeléseikre.

A szerkesztésért:
Dr. STAUBER JÁNOS
felel.

Aradon lesz a romániai Makkabbi-szervezet országos központja

**Salamon I. Béla dr. aradi ügyvédet választot-
ták meg elnöké**

December 25-én, karácsony első napján Brassóban ültek össze az Erdélyi Zsidó Egyesületek megbízottjai, hogy megalakítsák az Erdélyrészi Makkabbi Szervezetet. A Makkabbi-szervezet alakuló gyűlése fényes külsőségek között zajlott le. A különböző városok delegátusait Hoch Jenő, a Brassói Ivria elnöke üdvözlölte, majd az üdvözlésekre dr. Salamon I. Béla aradi ügyvéd, a Hakoah elnöke válaszolt.

Weinberg-Verea Róbert bucaresti-i ügyvéd, a romániai Makkabbi ügyvezető-elnöke héberül, majd románul ismertette a Makkabbi múltját, fejlődését, jelentőségét és célját. Ma, amikor már 52 nemzet zsidó sportegyesületei kivétel nélkül tagjai a világ Makkabbiad-szervezetének, Erdély zsidó sportegyesületei sem tarthatják magukat távol.

A két napra tervezett gyűlés szerencsétlen körülmény folytán egy napra zsugorodott össze, miután Weinberg-Verea Róbert ügyvédnek egyik családtagja sielés közben a Bucegi-hegységben egyik hasadéka zuhanva szörnyethalt s így a technikai megszervezés megbeszélése után rövidesen megválasztották az erdélyrészi executívát, a következő egyesületek tagjaiból:

Elnök: Dr. Salamon I. Béla ügyvéd, az aradi Hakoah elnöke.

Tagok: Brecher Zsigmond igazgató, az aradi Hakoah ügyvezető-elnöke, dr. Erőss Vilmos, a cluj-i Haggibbor elnöke, Schwarz Dezső (Haggibbor, Cluj), dr. Deutsch Elemér, az oradeai Makkabbea elnöke, Hoch Jenő, a Brassói Ivria elnöke, Mihálovits József (Ivria, Brassó) és Popper Gyula (Kadima, Temesvár).

A delegátusok elhatározták, hogy rövidesen összehívandó országos konferencián megváltoztatják a romániai Országos Makkabbi Szervezet alapszabályainak 24-ik paragrafusát, azzal, hogy

az erdélyi szervezet székhelye Arad lesz. Ezzel kapcsolatosan megbízták dr. Salamon I. Béla-t, hogy a szervezet kiépítéséhez szükséges munkatársakat egyletéből válassza meg.

Az Erdélyi Zsidó Egyesületek beszerzése végett dr. Salamon I. Béla rövidesen felkeresi az összes erdélyi sportegyesületeket.

APRÓ HIRDETESEK.

Az apróhirdetések díját szavak szerint számítjuk. Minden szó 4 lej. A legkevesebb hirdetés ára 10 szög 40 lej. A kiadóhivatal fenntartja magának a jogot, hogy az olyan apróhirdetés szövegét, amely erélyt alaktatja a nem közlésre, megváltoztassa. Az apróhirdetéseket előre kell fizetni.

Apróhirdetéseket este 9 óráig vesznek fel az Aradi Közlöny kiadóhivatalai. - Telef.: 151

LEVELEZÉS.

BARNABUNDAS, fekete szemű, csinos hölgyet, ki kedden a 9 órai előadásra a Select-mozgó egyik emeleti hátsó páholyában ült, kérem adjon életjelt magáról „Marylaine” jellegre az Aradi Közlöny kiadónak.

ALKALMAZÁS.

ALMOLNART keresek. ki számol tud. január 1-re Bisztriczky, Ghiroch. 4936

JOBB mindenre leányt keresek. Cim az Aradi Közlöny kiadójában. 4956

KERESEK kezdő fűszerkereskedő segé-
det újra Weissberger, Gurahone. 4967

SZOBALBANY azonnalra felvételre, volt
Bé. László-n, 14. földszint. 4916

Keresünk

Arad megye minden helyi-
ségében nagy ismeret-
séggel bíró mezőgazdasághoz értő agilis
képviselőket, kik garanciával rendel-
keznek. Ajánlatokat eddigi működés
megjelölésével „Örökös állás” jellegre
Rudolf Mosse hirdetőirodába Arad körüli

LAKÁS.

HATSOBAS urilakás május 1-re kiadó
Str. Gheorghe Popa (Ferdinand-uca) 9.
4405

EGY-KET és háromszobás lakás kiadó.
Bővebbet az Aradi Közlöny fiókkiadó-
jában, a Minorita templommal szemben.

EGYSZOBAS, konyhás lakás főtéren
kiadó. Cim az Aradi Közlöny fiókkiadó-
jában, a Minorita templommal szemben.

Rádió műsor

— Romániai időszámítás. —

CSÜTÖRTÖK, DECEMBER 28.

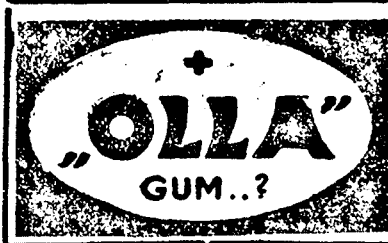
Bucuresti. 13: Gramofon. 14:15: Könnyű lemezek.
18: Dinicu-zenekar. 19:15: Dinicu-zenekar. 20:40:
Opera lemezek. — Budapest I. 7:45: Torna. Utána:
Gramofonlemezek. 10:45: Hírek. 11: Felolvasások.
Közben: Gramofonlemezek. 1: Déli harangszó. 1:05:
Endre Béla szőlőkvartetto. 2:30: Az Áhátalan Zené-
szek Szimfonikus Zenekara. 5: Móra László ifjúsági
előadása. 6: „A helyes tulajdonságok”. 6:30: Búró Sári
zongorázik. 7: Angol nyelvoktatás. 7:30: Hoór-Tempés
Erzsébet énekel. 8:25: Az Operaház előadásának köz-
vetítése. Offenbach: „Hoffmann meséi”. Mád: Mán-
dits-jazz a Pátria-kávéházból. Szántó Gyula énekszám-
maival. — Bécs. 12:30: Alpesi zene lemezek. 13:
Rádiózenekar. 16:50: Filmmusika. 18:15: Henders
szoprán dal- és áriaestje. 19:55: Verdi: Don Carlos,
opera. 23:45: Rádiózenekar. — Belgrad. 12: Gramofon.
13:05: Rádiózenekar. 18: A Busk-zenekar tánczeneje.
20: Gramofon. 20:30: Gramofon. 22: Jovanovics Katica
operaáriákat énekel. 22:15: Rádiózenekar. 23: Tánce-
ne. — Breslau. 7:45: Könnyű lemezek. 8:25: Reggeli
zene. 13: A filharmonikusok könnyű zenéje. 17: A rá-
diózenekar könnyű hangversenye. 18:50: Schumann;
Gyermekjelenetek zongorán. 19:10: Vidám óra. Brüm.
17: Délutáni zene. 18:25: Gramofon. 18:50: Gramofon.
20:30: Morva fuvósütős. — Königsbrunn. 11:10:
Könnyű lemezek. 12:30: Néphangszerek lemezei. 15:
Könnyű lemezek. 20: Mozart-hangverseny. Verseny két
hegedűre, oboára, csellóra és zenekarra. Rondo zong-
rára és zenekarra. Szerenád. — Leipzig. 14:15: Fuvós-
lemezek. 16: Reger: Brácsaszonáta. Utána: Szórakoz-
tató zene. — Milano. 18:10: Táncezene. 20:30: Gramo-
fon. 21:40: Gramofon. 22: Operakövetítés. — Mün-
chen. 21:30: Lehár: A vig özvegy, operett. — Svájc
Aleman adó. 17: Szórakoztató zene Genéből. 19: Gra-
mofon. 20:05: Modern magyar hegedűzene. 21:10: Rá-
diózenekar. — Varsó. 13:05: Vidám lemezek. 13:30:
Brahms: D-dur szimfónia lemezek. 16:40: Könnyű
zene. 17:55: Gramofon. 18:05: A lett zene. 23: Tánce-
zene az Adriából.

PÉNTEK, DECEMBER 29.

Bucuresti. 13: Gramofon. 14:15: Könnyű lemezek.
18: Rádiózenekar. 19:15: Rádiózenekar. 20:20: Gramo-
fon. 21: A filharmonikusok szimfonikus hangversenye
a Román Atheneumból. 22:05: A hangverseny folytatá-
sa. — Budapest I. 7:45: Torna. Utána: Kristály-gra-
mofonlemezek. 10:45: Hírek. 11: Felolvasások. Közben:
Gramofonlemezek. 1: Déli harangszó. 1:05: Zala Lily
zongorázik. Halák Albert klarinétoszik, zongorán kíséri
Polgár Tibor. 2:30: Aradi Rácz Berci és cigányzene-
kara. 4:30: A rádió diáklőrája. 5: „Segítetek”. 6:
„Vidám óra Mikszáthtal”. 6:30: Mándits-szalonzene-
kar. 7:10: Gyersiró-tanfolyam. 7:40: Koromzay Dénes
hegedű. 8:10: A rádió külügyi negyedőrája. 8:25: Gra-
mofonlemezek. 9:10: „Anyag és élet”. 9:50: Operett-
részletek. 11:15: Hírek. 11:35: Pertis Jenő és cigányze-
nekara a budai Royal-étteremből. — Bécs. 12:30: Rá-
diózenekar. 14:10: Művészlemez. 16:50: Stuckart
szoprán és Lorenzi bariton hangversenye. 20:55: Gaud-
riot-jazz. 22:30: A bécsi kamarazenekar. 23:30: Jazz a
Palmhof-kávéházból, dalokkal. — Belgrad. 12: Rádió-

Figyelem!

Nem minden
konzervatív. 1945

„OLLA”
ne fogadjon el
„Olla” helyett
silány utánzatokat.

zenekar. 13:35: Gramofon. 17: Nenadovics Jelena zongorázik. 20: Gramofon. — Kassa. 12:30: Gramofon.
13:30: Rádiózenekar. 17:30: Gramofon. 18: Rádiózene-
kar. 19: Magyar óra, Bors-K.: Az évfordulón. Palota
B.: Mese. — Königsberg. 7:35—9: Szórakoztató zene.
12:30: Könnyű zene. 14:05: Művészlemez. 16:15:
Gyermekbeszélés. 17: Kis rádiózenekar. 21:05: Ne-
gyedővszázad divatos dalai. 22:05: Schubert: C-dur
szimfónia. 23:30: A danzigi állami színház zenekara. —
Langenberg. 17: Vidám dalok. 17:45: Szórakoztató
kvintett. 18:15: Schubert: B-dur zongoratrió. 23:40: Mi
lesz a jövő héten Nyugatnémetországban? Utána:
Táncezene. Majd: 3—3:20: Csak a német rövidhullámu
adón: A rajnai bolondok hajója. — Milano. 18:10: Ka-
marazene. 20:30: Gramofon. 21: Gramofon. 21:40:
Énekkar. 23: Táncezene. — Mor. Ostrava. 12: Gramo-
fon. 17: Délutáni zene. — Pozsony. 12: Gramofon.
13:35: Déli zene. 19:05: Földessy L. zongoraművész
játéka. 20:25: Blacho J. szlovák műdalokat énekel. —
Radio Paris. 22:45: Verdi: Traviata, opera. A címsze-
repben Gerő Erzsébettel. — Varsó. 13:05: Szalonzene.
16:40: Éneklemezek. — 17:55: Gramofon. 19: Szólók.
19:20: Jazz-lemezek. 21:15: A filharmonikusok hangver-
senye. 23:40: Cigányzene a Foukierből.

NYILTEK.

E rovat alatt közöltékért nem vállalunk felelősséget.

Megtört szívvel tudatjuk, hogy

özv. Berwanger Józsefné

szül. Korsos Éva

hosszas szenvedés után 68 éves
korában elhunyt. Temetése ma,
csütörtökön d. e. 10 órakor lesz
Kisszentmiklóson.

A gyászoló rokonság.

Minden külön értesítés helyett!

Hirdessen a 49 éve

fennálló

„Aradi Közlöny”-ben

VÉTEL ÉS ELADÁS.

UJEVI

fehér York-malac

minden mennyiségben kapható
KOLB mintagazdaságában.
Telefon: Arad 509. 4960

OLCSÓN ELADÓ: Világos hátszoba,
tölgy uriszoba, ebédlők, ékszeres, brill-
liás gyűrűk. 3½ mtr. 4½ mtr. 2½ mtr.
keleti perzsaszőnyegek, keleti és hazai
perzsa összekötők, gyönyörű antik gar-
nitúra, állólámpák, vitrintárgyak, kor-
csolyák, szőrmebundák, lábszák. kézl.
munkák stb. Zálogtárgyakra a legmaga-
sabb összeget a velünk összeköttetésben
álló temesvári zálogház folyósít. Meg-
hosszabbításokat olcsón vállalunk. —
KERESÜNK sürgősen ezüsttárgyakat,
szőnyeget, arany, ezüst, bronz, porcel-
lán díszítványokat, antik és modern bu-
torokat, perzsaszőnyeget, korcsolyá-
kat, kézimunkákat stb. „ARS” bizom-
berlet Str. Eminescu 20. Oradea-palota.

FIGYELEM! Készpénzért megve-
szem eladó tárgyait, u. m.: háló, ebédlő,
uriszoba berendezését, íróasztal, sches-
lon, székek, asztalok, fotelok, ezüst tár-
gyak, vitrinek, dísztárgyak stb. Kom-
plett szobaberendezések, keleti perzsa-
szőnyegek, festmények, antik vitrin,
szőrmebundák, ezüsttárgyak, fall vitri-
nek, képramák, aranyozott csosol tük-
rök, előszobafal, intarziás antik asztalok,
dísztárgyak, stb. eladók. SALGONE bi-
zományi üzletében Str. Horia 1. szám
(Széchenyi-uca) Neuman-palota.

Mindenki figyeljen!

Ujévi ajándéktárgyak olcsón
kaphatók, a Comisióban ezüst tálcák,
ezüst cigarettatálca, mindennemű ezüst-
tárgyak, keleti és belöldi szőnyegek.
Festmények! Butorok! Játékok!
Zálogtárgyakra a legmagasabb össze-
geket csak az általunk képviselt temes-
vári zálogház folyósítja. — Meghosszab-
bításokat a legolcsóbban vállalunk „CO-
MISIO” biz. üzlet, Bul. Reg. Maria 18.,
Dacia kávéház mellett. KESZPENZERT
EMGVESZÜK minden eladó doigat.

Már most keresnek üzletem-
ben ujévi ajándéktárgyakat. Siessen
a hozza eladó antik és modern, ezüst,
arany, bronz, porcelán díszmú tárgyakat
SALGONE bizományi üzletében Str. Ho-
ria 1., Neuman-palota, hol legrövidebb
idő alatt értékesítve lesznek. Sürgősen
keresek szőnyeget, 12-es és 6-os ezüs-
töt, modern n. íó és ebédlőket, testme-
nyeket, vitrineket stb.